

Pomoc EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země

Potřeby se řeší, ale financování z EU nesplňuje předpoklady pro dosažení cíle pro rok 2030

Obsah

Body

01–18 | **Hlavní sdělení**

01–08 | Proč je tato oblast důležitá

09–18 | Co jsme zjistili a co doporučujeme

19–81 | **Podrobnější pohled na naše připomínky**

19–39 | Strategický rámec EU byl aktualizován tak, aby se více zaměřoval na potřeby nejméně rozvinutých zemí v oblasti pomoci na podporu obchodu, změny se však neprojevily v akčním plánu

21–24 | Aktualizace strategie pomoci EU na podporu obchodu z roku 2017 vyzvala k většímu zaměření na nejméně rozvinuté země

25–28 | Na aktualizaci strategie z roku 2017 nenavazoval žádný akční plán s milníky a cílovými hodnotami pro financování ze strany členských států nebo EU

29–32 | Pomoc na podporu obchodu je příliš široký pojem na to, aby jej delegace EU a prováděcí partneři mohli uplatnit při tvorbě programů

33–36 | V rámci rozšířeného integrovaného rámce byla dříve prováděna zvláštní posouzení potřeb v oblasti pomoci na podporu obchodu, v současnosti se však už většinou neprovádějí

37–39 | Komise nemá k dispozici žádné zvláštní posouzení potřeb podpory obchodu, prioritní oblasti však určují delegace EU

40–64 | Pomoc EU na podporu obchodu je poskytována v souladu s potřebami, ale nedosahuje cílové výše finančního krytí

41–53 | Cíl financování pro nejméně rozvinuté země není zdaleka splněn, chybí podrobná analýza, která by umožnila přijímat nápravná opatření

54–58 | Pomoc EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země zahrnuje řadu potřebných kategorií a odvětví, ne vždy je však zajištěna ekonomická udržitelnost projektů

59–64 | Koordinace mezi delegacemi EU je obecně dobrá, ale byla promarněna příležitost k lepší koordinaci s členskými státy a regionálními delegacemi EU

- 65–81 | Monitorování a podávání zpráv o výsledcích a dopadech pomoci EU na podporu obchodu ze strany Komise se zlepšilo, není však komplexní**
- 66–69 | Od roku 2017 Komise zveřejňuje zvláštní výroční zprávu o pokroku v oblasti pomoci EU na podporu obchodu
- 70–77 | Celkové monitorování a podávání zpráv o pomoci EU na podporu obchodu ze strany Komise není komplexní
- 78–81 | Velmi omezené možnosti měření dopadu „pomoci EU na podporu obchodu“ na obchod

Přílohy

Příloha I – O auditu

Použité zkratky

Glosář

Odpovědi Komise a Evropské služby pro vnější činnost

Harmonogram

Auditní tým

01

Hlavní sdělení

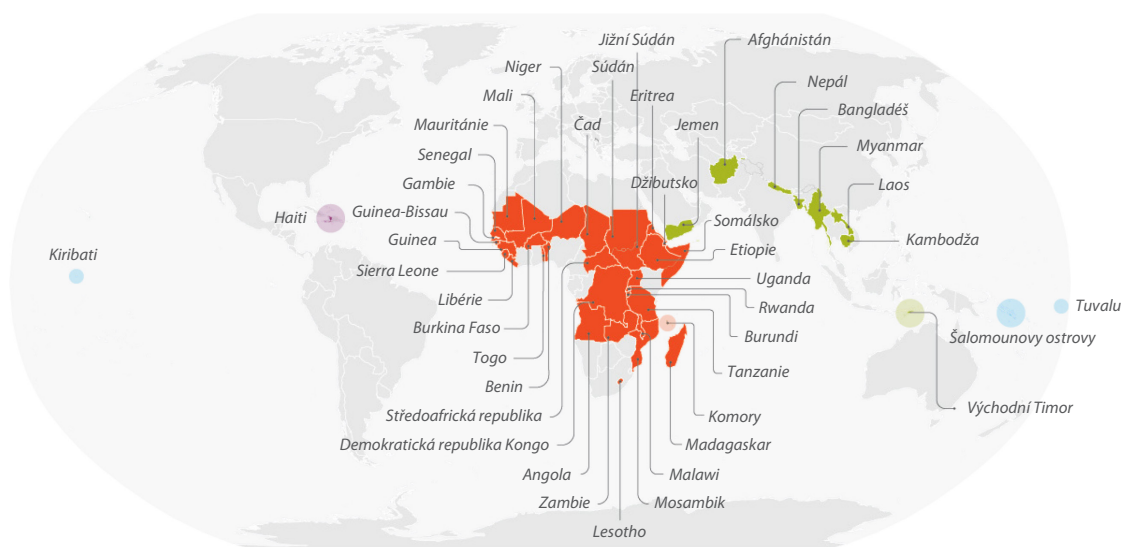
Proč je tato oblast důležitá

- 01** V rozvojových zemích představuje obchod, a zejména přeshraniční obchod, důležitý faktor hospodářského růstu, který může pomoci milionům lidí vymanit se z chudoby. Tyto země, a zvláště nejméně rozvinuté země, však musí řešit značné problémy, které narušují jejich schopnost využívat výhod regionálního a globálního obchodu.
- 02** Nejméně rozvinuté země nejsou homogenní skupinou, a i když některé mohou sdílet společné rysy, jejich situace a podmínky se výrazně liší. Některé jsou politicky nestabilní nebo zasažené konflikty, některé jsou vnitrozemskými státy nebo mají nízkou výrobní kapacitu. Některé země upřednostňují zemědělskou produkci, aby dosáhly potravinového zabezpečení, zatímco jiné se snaží diverzifikovat výrobu za účelem rozvoje vývozu.
- 03** Kategorii nejméně rozvinutých zemí zavedlo Valné shromáždění OSN v roce 1971¹ jako výraz vědomí mezinárodního společenství, že na pomoc těmto zemím je třeba přijmout zvláštní podpůrná opatření. Nejméně rozvinuté země mají výlučný přístup k některým [mezinárodním podpůrným opatřením](#), zejména v oblasti rozvojové pomoci a obchodu. OSN definuje nejméně rozvinuté země jako země s nízkou úrovní příjmů, které na cestě udržitelného rozvoje čelí závažným strukturálním překážkám. V současné době se mezi nejméně rozvinuté země řadí 44 zemí². Tyto země se nacházejí převážně v Africe (32 zemí), v menším počtu v Asii (8), Tichomoří (3) a v karibském regionu (1) (viz [obrázek 1](#)).

¹ Rezoluce OSN 2768 (XXVI) ze dne 18. listopadu 1971.

² Seznam nejméně rozvinutých zemí (ke dni 19. prosince 2024), OSN.

Obrázek 1 | Mapa 44 nejméně rozvinutých zemí (ke dni 19. prosince 2024)

Zdroj: EÚD na základě údajů Výboru OSN pro rozvojovou politiku.

- 04** Iniciativa nazvaná Pomoc na podporu obchodu (Aid for Trade) byla vyhlášena na ministerské konferenci Světové obchodní organizace (WTO) v Hongkongu v prosinci 2005 a jejím cílem je „pomáhat rozvojovým zemím, zejména těm nejméně rozvinutým, vybudovat takové obchodní kapacity a infrastrukturu, které jsou nezbytné k využívání výhod plynoucích z otevření obchodu“. Je součástí celkové oficiální rozvojové pomoci a poskytované granty a zvýhodněné úvěry jsou určeny na programy a projekty související s obchodem³.
- 05** Vzhledem k tomu, že obchod je sám o sobě rozsáhlá a složitá činnost, WTO si uvědomuje, že i pomoc na podporu obchodu má široký záběr a není snadné ji definovat⁴. Zahrnuje širokou škálu oblastí:
- o budování výrobních kapacit (včetně veškeré podpory zemědělství, lesnictví, rybolovu, průmyslu, nerostných surovin a těžby, bankovního sektoru a cestovního ruchu) – investice do průmyslových odvětví a sektorů, které umožní zemím diverzifikovat vývoz a využívat svých komparativních výhod,

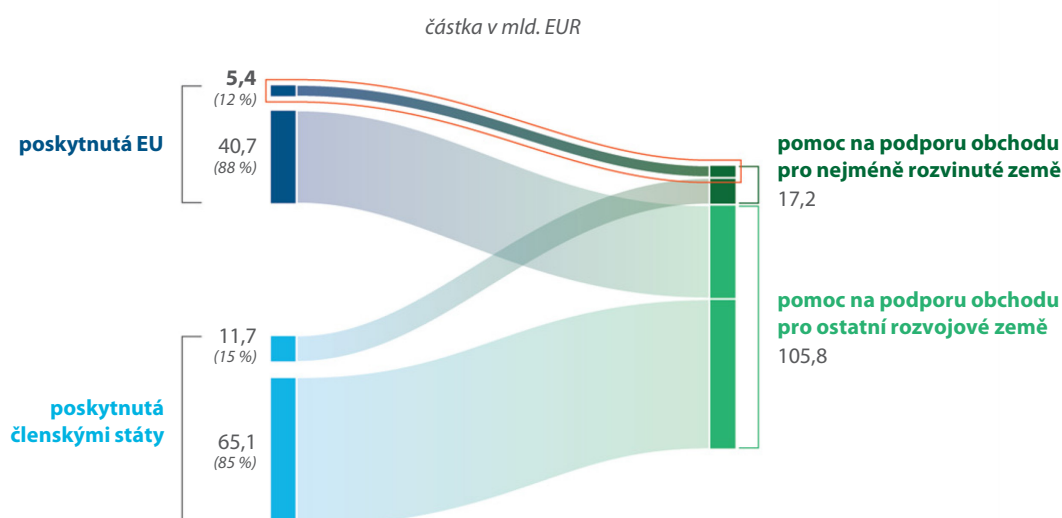
³ *Aid for trade fact sheet*, WTO.

⁴ Tamtéž.

- o hospodářskou infrastrukturu – budování silnic, přístavů, železnic, energetických zařízení a telekomunikací, které propojují domácí, regionální a globální trhy,
- o obchodní politiku a předpisy, jakož i přizpůsobení související s obchodem – pomoc zemím při vytváření obchodních strategií, účinnějším vyjednávání a uplatňování výsledků.

06 V návaznosti na konferenci WTO z roku 2005 přijala EU v roce 2007 vlastní strategii pro pomoc na podporu obchodu, která byla aktualizována v roce 2017. V posledních letech zůstává kolektivní pomoc EU na podporu obchodu (poskytovaná EU a jejími členskými státy společně) pro nejméně rozvinuté země poměrně stabilní. V období mezi lety 2017 a 2022 dosáhla výše 17,2 miliardy EUR, zatímco pomoc ostatním rozvojovým zemím (kategorie zahrnující země s nižšími středními příjmy i země s vyššími středními příjmy) dosahovala výše 105,8 miliardy EUR. Podpora nejméně rozvinutých zemí poskytovaná samotnou EU (zahrnující granty Komise a zvýhodněné úvěry Evropské investiční banky – EIB) představovala téměř třetinu této celkové částky (5,4 miliardy EUR) (viz [obrázek 2](#)). Podpora Komise je z větší části poskytována prostřednictvím delegací EU, které koordinují svou činnost s mezinárodními organizacemi, rozvojovými agenturami členských států, rozvojovými bankami a dalšími prováděcími subjekty v partnerských zemích, zatímco členské státy poskytují podporu prostřednictvím velvyslanectví a rozvojových agentur.

Obrázek 2 | Pomoc na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země a ostatní rozvojové země, 2017–2022 (závazky v mld. EUR)

Zdroj: EÚD na základě údajů Komise.

Pozn.: z důvodu zaokrouhlení nemusí celková hodnota vždy odpovídat součtu jednotlivých číselných údajů.

07 Zkoumali jsme – souhrnně za všechny nejméně rozvinuté země a konkrétně ve čtyřech zemích, které jsme navštívili na místě (Angola, Kambodža, Malawi a Rwanda) –, zda Komise pomoc EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země náležitě zacílila, prováděla a monitorovala. Konkrétně jsme posuzovali, zda Komise:

- o zajistila, aby potřeby nejméně rozvinutých zemí v oblasti pomoci EU na podporu obchodu byly řádně zohledněny v souladu se strategií pomoci EU na podporu obchodu a dostatečně začleněny do záměrů a cílů plánování rozvoje ze strany Komise,
- o dostatečně zacílila pomoc EU na podporu obchodu na nejméně rozvinuté země a v koordinaci s dalšími zúčastněnými stranami tuto podporu prováděla tak, aby odpovídala jejich potřebám,
- o řádně monitorovala a informovala o výsledcích a dopadech pomoci EU na podporu obchodu v nejméně rozvinutých zemích.

Audit se vztahoval na období od roku 2017 do roku 2024.

08 Cílem naší zprávy je přispět ke zlepšení řízení pomoci EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země ze strany Komise a poskytnout subjektům s rozhodovací pravomocí informace pro případnou budoucí revizi mechanismů řízení nových intervencí pomoci na podporu obchodu (viz bod 23). Účetní dvůr se v posledních letech tímto tématem nezabýval a další souvislosti a bližší informace o rozsahu auditu a přístupu k němu jsou uvedeny v [příloze I](#).

Co jsme zjistili a co doporučujeme

09 Celkově jsme dospěli k závěru, že ačkoli byl strategický rámec pomoci EU na podporu obchodu v roce 2017 aktualizován se zaměřením na potřeby nejméně rozvinutých zemí, změny se neprojevily v akčním plánu. Pomoc EU na podporu obchodu je těmto zemím poskytována v souladu s jejich potřebami, nevykazuje však předpoklady pro splnění cíle financování do roku 2030 stanoveného ve strategii EU.

10 V roce 2017, deset let po prvním vydání strategie pomoci EU na podporu obchodu, zveřejnila Komise sdělení, v němž strategii aktualizovala a představila její obnovenou vizi. Cílem aktualizace bylo mimo jiné postupně zvýšit podíl společné pomoci EU a členských států na podporu obchodu směřující do nejméně rozvinutých zemí na 25 % pomoci na podporu obchodu do roku 2030 (viz body 21–24).

- 11** Zjistili jsme, že záměr více se zaměřit na nejméně rozvinuté země se neprojevil v souboru konkrétně zaměřených cílů dohodnutých s členskými státy. To přispělo k nesnázím, s nimiž se EU a její členské státy potýkaly při společném dosahování dohodnutého cíle financování (viz body [25–28](#)).
- 12** 25% cíle financování zdaleka nebylo dosaženo. V období 2010–2015 činil podíl prostředků na pomoc na podporu obchodu směřujících do nejméně rozvinutých zemí v průměru 18 %, poté se však snižoval, takže v roce 2022, což je poslední rok, za který jsou údaje k dispozici, klesl na 12 %. Většina pomoci EU na podporu obchodu nadále směřuje do ostatních rozvojových zemí (viz body [41–44](#)).
- 13** Zjistili jsme, že Komise neprovedla žádnou podrobnou analýzu důvodů tohoto poklesu podílu nejméně rozvinutých zemí, která by jí umožnila přijmout nápravná opatření (viz bod [45](#)).

Doporučení 1

Vypracovat akční plán pomoci na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země

Má-li Komise dosáhnout svého cíle zaměřit větší pozornost na nejméně rozvinuté země, měla by:

- a) provést podrobnou analýzu důvodů, proč nedošlo k navýšení pomoci EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země;
- b) na základě této analýzy přehodnotit, zda je 25% cíl financování stále přiměřený, a bude-li zachován nějaký cíl financování, vypracovat zvláštní akční plán pro nejméně rozvinuté země s konkrétními a realistickými milníky pomoci na podporu obchodu, který v případě potřeby rozdělí tyto země do podskupin podle jejich konkrétních potřeb, problémů, obchodního potenciálu a cílů.

Cílové datum provedení: konec roku 2026

- 14** Nízké přiděly prostředků na pomoc na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země mohou být důsledkem několika faktorů. Tyto země se například potýkají s obtížemi v přístupu k inovativnímu financování (jako jsou záruky) a využívání soukromých prostředků. S ohledem na rostoucí význam strategie [Global Gateway](#) a její silný důraz na uvolňování investic soukromého sektoru hrozí, že se tento problém v příštích letech ještě prohloubí (viz body [46–53](#)).

Doporučení 2

Umožnit nejméně rozvinutým zemím plně využívat podpory Global Gateway pro účely pomoci na podporu obchodu

Komise by měla buď začlenit cíle strategie pomoci EU na podporu obchodu do strategie Global Gateway, zejména pro nejméně rozvinuté země, nebo výslovně stanovit, jak by strategie Global Gateway měla tyto cíle podporovat.

Cílové datum provedení: polovina roku 2026

- 15** Zjistili jsme, že projekty týkající se pomoci na podporu obchodu, které jsme zkoumali, byly v souladu s potřebami nejméně rozvinutých zemí v oblasti podpory obchodu a že výstupy byly obecně realizovány podle plánu. V některých případech však existuje riziko, že tyto země nebudou v příštích letech schopny využívat jejich výsledků a zajistit hospodářskou udržitelnost projektů (viz body [54–58](#)).

Doporučení 3

Využívat ve větším měřítku výsledky intervencí EU v rámci pomoci na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země a zajistit jejich hospodářskou udržitelnost

Ve fázích plánování a provádění intervencí EU v oblasti obchodu v nejméně rozvinutých zemích by se Komise měla zaměřit zejména na rozsáhlejší využívání výsledků a zajištění hospodářské udržitelnosti projektů. Měla by například požadovat, aby příjemci v případě potřeby vypracovali podnikatelský plán nebo zavedli opatření ke zmírnění rizika ztráty získaných technických odborných znalostí v důsledku častého střídání zaměstnanců.

Cílové datum provedení: konec roku 2026

- 16** Pomoc na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země je realizována ve složitém prostředí za účasti mnoha zúčastněných stran. Zjistili jsme, že delegace EU, které jsme navštívili, zpravidla udržovaly spolupráci na vysoké úrovni s veřejnou správou a vedly strukturovaný dialog se soukromým sektorem, organizacemi občanské společnosti a dalšími mezinárodními dárči. Kromě toho jsme zjistili, že mezi delegacemi EU a ústředím Komise dochází k pravidelným vzájemným kontaktům a výměně informací (viz body [59–61](#)).

- 17** Zjistili jsme však také případy omezených nebo nestrukturovaných vzájemných kontaktů mezi delegacemi EU v nejméně rozvinutých zemích a jinými delegacemi EU s regionální působností. Kromě toho nejméně rozvinuté země obecně nedisponují dostatečně silným institucionálním rámcem, aby mohly vyjádřit své potřeby v oblasti pomoci na podporu obchodu na regionální úrovni, ve srovnání s ostatními rozvojovými zeměmi. Vzhledem k tomu, že intervencí, které se nevztahují na konkrétní zemi (zejména prostřednictvím regionálních programů), s podporou EU pro účely pomoci na podporu obchodu přibývá, narůstá i riziko, že toto chybějící zaměření bude ještě závažnější (viz body 62–64).

Doporučení 4

Lepší koordinace pomoci EU na podporu obchodu mezi delegacemi EU v nejméně rozvinutých zemích a delegacemi EU s regionální působností

Komise by měla zlepšit koordinaci mezi delegacemi EU v nejméně rozvinutých zemích a delegacemi EU s regionální působností při navrhování, provádění a monitorování regionálních programů. To může zahrnovat vytvoření mechanismů pro navrhování a provádění programů pro jednotlivé země způsobem, který zajistí, aby regionální programy související s obchodem vyhovovaly specifickým potřebám jednotlivých nejméně rozvinutých zemí, a integrovanější strukturu řízení projektů.

Cílové datum provedení: konec roku 2026

- 18** Od [aktualizace strategie pomoci EU na podporu obchodu z roku 2017](#) zveřejňuje Komise výroční zprávy o pokroku v oblasti pomoci EU na podporu obchodu, v nichž hodnotí přínos EU k celosvětové iniciativě v oblasti pomoci na podporu obchodu. Zjistili jsme však, že monitorování a podávání zpráv ze strany Komise ohledně nejméně rozvinutých zemí nebylo komplexní. Vykazování finančních příspěvků ze strany Komise:

- neobsahuje rozdělení podle kategorií a odvětví pro nejméně rozvinuté země,
- je založeno na závazcích, přičemž závazky v rámci pomoci na podporu obchodu jsou vykazovány pouze s časovým odstupem delším než dva roky,
- neobsahuje údaje o tom, do jaké míry nejméně rozvinuté země využívají podpory, které se nevztahují na konkrétní zemi (což představuje velkou část pomoci na podporu obchodu),
- měří dopad pomoci EU na podporu obchodu ve velmi omezené míře (viz body [66–81](#)).

Doporučení 5

Zlepšit monitorování a podávání zpráv o pomoci EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země

Za účelem lepší přípravy nových intervencí v oblasti pomoci EU na podporu obchodu v nejméně rozvinutých zemích by Komise měla:

- a) podávat včasnější a relevantnější zprávy o pomoci na podporu obchodu tím, že zkrátí časový odstup vykazovaných údajů, bude podávat zprávy o platbách i závazcích a zahrne do nich předpokládané rozdělení regionálních programů podle jednotlivých nejméně rozvinutých zemí;
- b) pravidelně přezkoumávat a sledovat každý akční plán pomoci na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země (viz doporučení 1 b)), například na základě ukazatelů stanovených pro každou podskupinu nejméně rozvinutých zemí.

Cílové datum provedení: konec roku 2026

Podrobnější pohled na naše připomínky

Strategický rámec EU byl aktualizován tak, aby se více zaměřoval na potřeby nejméně rozvinutých zemí v oblasti pomoci na podporu obchodu, změny se však neprojevily v akčním plánu

- 19** V roce 2007 přijala EU (společně se svými členskými státy) svou první [strategii pomoci na podporu obchodu](#), a to v návaznosti na přísliby podpory dohodnuté o dva roky dříve na [ministerské konferenci Světové obchodní organizace \(WTO\) v Hongkongu](#). Na pomoc související s obchodem byly přislíbeny roční finanční prostředky ve výši 2 miliard EUR, a to rovným dílem z rozpočtu EU (spravovaného Komisí) a z rozpočtů členských států EU.
- 20** Zkoumali jsme, zda Komise (spolu se svými zaměstnanci v delegacích EU) při plánování a tvorbě programů rozvojové podpory dostatečně zohlednila aktualizovanou strategii pomoci EU na podporu obchodu. Posuzovali jsme také, zda Komise zajistila, aby potřeby nejméně rozvinutých zemí v oblasti pomoci na podporu obchodu byly náležitě posouzeny na základě metodiky, která zohledňuje priority strategie pomoci EU na podporu obchodu, vyvíjející se potřeby v nejméně rozvinutých zemích a měnící se podmínky.

Aktualizace strategie pomoci EU na podporu obchodu z roku 2017 vyzvala k většímu zaměření na nejméně rozvinuté země

21 V roce 2017, deset let po prvním vydání strategie pomoci EU na podporu obchodu, zveřejnila Komise [sdělení](#), v němž strategii aktualizovala a představila její obnovenou vizi. V tomto dokumentu jsou uvedeny postupy, které by mohly zvýšit účinnost strategie prostřednictvím modernizace pomoci na podporu obchodu a jejího lepšího zacílení, konkrétně na „nejméně rozvinuté země a nestabilní země“. Aktualizace klade rovněž větší důraz na sociální a environmentální rozměr udržitelnosti spolu s inkluzivním hospodářským růstem a existujícími vazbami mezi investicemi a obchodem, které je třeba plně využít k dosažení [cílů udržitelného rozvoje OSN do roku 2030](#). Aktualizovaná strategie ukládá tyto zásadní změny oproti stávajícím postupům⁵:

- snižovat aktuální roztržštěnost a zvyšovat vliv pomoci na podporu obchodu prostřednictvím lépe informovaného a koordinovaného plnění,
- zvyšovat dopad pomoci EU na podporu obchodu zajištěním plné soudržnosti s nástroji napříč vnějšími politikami EU a jejich maximálního využití, především nového plánu vnějších investic, obchodních dohod a systémů obchodování,
- více se zaměřit na sociální a environmentální rozměr udržitelnosti společně s hospodářským růstem podporujícím začlenění,
- lépe rozlišovat země, a to se zvýšeným zaměřením na nejméně rozvinuté země a země v nestabilní situaci,
- lépe monitorovat a podávat zprávy.

22 V aktualizaci z roku 2017 byl stanoven cíl postupně navyšovat podíl celkové pomoci EU a členských států na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země z 18 % (průměr z let 2010–2015) na 25 % celkové pomoci na podporu obchodu do roku 2030. Tento cíl financování byl v souladu s [cílem udržitelného rozvoje 8.a týkajícím se pomoci na podporu obchodu](#) („Zvýšit podporu konceptu Pomoc na podporu obchodu pro rozvojové země, zejména těch nejméně rozvinutých, mimo jiné prostřednictvím programu Prohloubený integrovaný rámec obchodní technické asistence pro nejméně rozvinuté státy“) a měl přispět k dosažení [cíle udržitelného rozvoje 17.11](#), kterým je zdvojnásobit podíl nejméně rozvinutých zemí na světovém vývozu do roku 2020.

⁵ Sdělení Komise ze dne 13. listopadu 2017, Dosažení prosperity prostřednictvím obchodu a investic – Aktualizace společné strategie EU z roku 2007 pro pomoc na podporu obchodu.

- 23** Poslední verze strategie je už osm let stará a po roce 2017 už nemá být aktualizována. Mezitím byly zahájeny a souběžně probíhají další související iniciativy EU. Například [sdělení Komise o přezkumu obchodní politiky z roku 2021](#) zahrnovalo několik prioritních oblastí týkajících se obchodu s rozvojovými zeměmi, jako je podpora odpovědných a udržitelných hodnotových řetězců, přispívání k dosažení cílů udržitelného rozvoje či posilování partnerství EU s Afrikou.
- 24** V prosinci 2021 Komise a vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku vydali oficiální [společné sdělení o strategii Global Gateway](#). Ta má dopad na pomoc na podporu obchodu vzhledem k tomu, že jejím cílem je uvolnit investice do klíčové strategické dopravní, energetické a digitální infrastruktury na podporu úsilí partnerů EU o urychlení zelené a digitální transformace a přispět ke zvýšení obchodu a propojení mezi lidmi. Strategie kombinuje finanční nástroje (zaměřené na využívání investic soukromého sektoru) s provozními nástroji, jako je technická pomoc, politický a hospodářský dialog, obchodní a investiční dohody a normalizace v zájmu vytvoření lepších podmínek pro kvalitní investice. Neobsahuje však žádný odkaz na strategii pomoci EU na podporu obchodu.

Na aktualizaci strategie z roku 2017 nenavazoval žádný akční plán s milníky a cílovými hodnotami pro financování ze strany členských států nebo EU

- 25** V době aktualizace strategie v roce 2017 směřovalo 18 % kolektivní pomoci EU na podporu obchodu (průměr za období 2010–2015) do nejméně rozvinutých zemí, přičemž většina zbývajících prostředků byla vynakládána v ostatních rozvojových zemích. V aktualizované strategii byl stanoven politický cíl zvýšit tento podíl na 25 % do roku 2030, kterého má dosáhnout EU společně se svými členskými státy (viz bod [22](#)). Pro výši tohoto cíle se nám nedostalo žádného podloženého zdůvodnění. Podle Komise však vychází jak ze závazku, který dárcovské země učinily v souvislosti s obecnou oficiální rozvojovou pomocí⁶, tak z návrhu, aby členské státy směřovaly jistý podíl své pomoci do nejméně rozvinutých zemí⁷.

⁶ „Mezinárodní rozvojová strategie pro druhé desetiletí rozvoje OSN“, rezoluce Valného shromáždění OSN 2626 (XXV), 24. října 1970, bod 43.

⁷ 22. bod odůvodnění [nařízení o nástroji NDICI](#).

- 26** Komise měla za to, že cíl 25 % je pro EU a členské státy přiměřený a dosažitelný. Nebyl odvozen na základě kvantifikovaného posouzení potřeb nejméně rozvinutých zemí v oblasti pomoci na podporu obchodu ve srovnání s potřebami ostatních rozvojových zemí. Cíl rovněž nezohledňoval potenciální graduace nejméně rozvinutých zemí v období 2017–2030, které by výpočet ovlivnily (viz bod [04 přílohy I](#)).
- 27** Zjistili jsme, že tento cíl financování se neprojevil v žádném provozním ani specifickém cíli nebo souboru cílů dohodnutých s členskými státy, které by mohly zahrnovat:
- průběžné milníky pro sledování pokroku při jeho dosahování,
 - individuální cíle pro EU a její členské státy,
 - individuální cíle pro každou nejméně rozvinutou zemi nebo skupinu nejméně rozvinutých zemí na základě jejich specifických potřeb nebo pro každou kategorii pomoci na podporu obchodu (viz bod [05](#)),
 - zohlednění možného dopadu graduace některých nejméně rozvinutých zemí (např. ztráta přístupu k programu „Vše kromě zbraní“ – [příloha I](#), bod [10](#)).
- 28** Bez rozdělení cíle na časově vymezené etapy nebo dohodnuté odpovědnosti mezi EU a jednotlivými členskými státy bude pro EU a její členské státy velmi obtížné schválený cíl společně splnit.

Pomoc na podporu obchodu je příliš široký pojem na to, aby jej delegace EU a prováděcí partneři mohli uplatnit při tvorbě programů

- 29** V navštívených nejméně rozvinutých zemích se pomoc na podporu obchodu jako strategie nebo koncepce v tvorbě programů delegací EU výslovně neobjevuje, jak ukazují víceleté orientační programy pro danou zemi nebo region. Zjistili jsme, že delegace EU a prováděcí partneři nepovažují koncept pomoci na podporu obchodu za relevantní, užitečný či dostatečně přesný, aby jej mohli uplatnit při zacílení podpory.
- 30** Podpora se místo toho zaměřuje na konkrétní oblasti související s pomocí na podporu obchodu (jako je rozvoj výrobních kapacit, diverzifikace, zlepšení hodnotových řetězců a infrastruktury, usnadnění obchodu a zlepšení podnikatelského prostředí), které jsou z hlediska potřeb zjištěných v partnerských zemích považovány za relevantnější.

- 31** Pro praktické účely a pro účely podávání zpráv definovaly WTO a Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) pomoc na podporu obchodu jako širokou škálu intervencí a odvětví, které zahrnují téměř 100 kódů Výboru pro rozvojovou pomoc. Ty jsou rozděleny do tří hlavních kategorií: hospodářská infrastruktura, budování výrobních kapacit a obchodní politika a předpisy (viz bod 05). Na úrovni EU už není v nařízení o NDICI – Globální Evropa uveden ukazatel výdajů na rozvoj obchodní politiky, protože jej OECD v roce 2021 přestala používat z důvodu rizika nesprávné interpretace⁸.
- 32** Jiné organizace, jako například Světová banka⁹, používají pro své účely odlišné definice pomoci na podporu obchodu, které jsou užší a nezahrnují projekty v oblasti infrastruktury.

V rámci rozšířeného integrovaného rámce byla dříve prováděna zvláštní posouzení potřeb v oblasti pomoci na podporu obchodu, v současnosti se však už většinou neprovádějí

- 33** Je nezbytné, aby Komise zajistila, že potřeby nejméně rozvinutých zemí v oblasti pomoci na podporu obchodu budou náležitě posouzeny, a aby nejméně rozvinuté země v zájmu úspěchu a udržitelnosti prokázaly vlastní odpovědnost vůči podpoře od mezinárodních dárců. Hodnocení potřeb, včetně těch, která se týkají pomoci na podporu obchodu, by proto měla zahrnovat procesy, do nichž jsou zapojeny vlády partnerských zemí a zúčastněné strany. To může být náročné, protože nejméně rozvinuté země mají obecně slabší institucionální a strategické rámce než ostatní rozvojové země. Z průzkumu mezi delegacemi EU¹⁰ dále vyplývá, že téměř u čtvrtiny nejméně rozvinutých zemí není rozvoj obchodu účinně začleněn do strategického dokumentu pro danou zemi nebo region.

⁸ *Follow-up to the review of the Trade Development policy marker*, OECD.

⁹ *What is the World Bank doing on aid for trade?* (s. 3, poznámka pod čarou č. 4) a *2023 EU Aft progress report* (s. 158).

¹⁰ *Enhancing international trade by least developed countries* – doplňková studie ke zprávě o pokroku v oblasti pomoci EU na podporu obchodu z roku 2023, Evropská komise.

- 34** V minulosti, počínaje obdobím, kdy WTO v roce 2005 zahájila koncepci pomoci na podporu obchodu, byla v rámci **rozšířeného integrovaného rámce** prováděna specifická hodnocení potřeb nejméně rozvinutých zemí v oblasti pomoci na podporu obchodu (tzv. „diagnostické studie integrace obchodu“), jejichž byla EU jedním z finančních partnerů. Cílem rozšířeného integrovaného rámce bylo prostřednictvím těchto studií poskytnout nejméně rozvinutým zemím analytické nástroje pro začleňování otázek obchodu a společný základ pro stanovení priorit a mobilizaci zdrojů, včetně dárcovské podpory. Tyto studie však v posledních letech obecně nejsou aktualizovány (od roku 2017 nebylo aktualizováno více než 20 % diagnostických studií integrace obchodu pro nejméně rozvinuté země), přičemž třem ze čtyř navštívených delegací EU (s výjimkou Kambodže) tyto studie nebyly známy a při tvorbě programů je nevyužívaly.
- 35** V hodnocení z roku 2021¹¹ bylo rozšířenému integrovanému rámci vytýkáno nedostatečné zaměření na jednotlivé země. V zemích, které jsme navštívili, předkládaly zprávy o prospěšnosti rozšířeného integrovaného rámce smíšené hodnocení. Vláda Rwandy považovala pomoc, kterou obdržela při plánování a podpoře strategie provádění Africké kontinentální zóny volného obchodu, za přínosnou, i když v posledních pěti letech vykazuje méně výsledků, zatímco Malawi uvedlo, že rozšířený integrovaný rámec přispěl ke zvýšení vývozu olejin, sójových bobů a podzemnice olejné. V Angole nebylo o činnosti rozšířeného integrovaného rámce nic známo a v Kambodži byla jeho činnost omezená, a navíc se týkala projektů, jejichž prospěšnost byla sporná.
- 36** V hodnocení se rovněž potvrzuje, že ačkoli se jedná o „dobře zavedený a účinný analytický rámec, který pomáhá zemím získat lepší představu o překážkách obchodu, jimž čelí“, diagnostické studie integrace obchodu a jejich aktualizace vyžadují „analytický proces, [do něhož] může být pro nejméně rozvinuté země velmi těžké a náročné se smysluplně zapojit, přičemž doporučení rychle zastarávají“.

¹¹ *Evaluation of the Enhanced Integrated Framework, závěrečná hodnotící zpráva*, Saana Consulting, 9. prosince 2021.

Komise nemá k dispozici žádné zvláštní posouzení potřeb podpory obchodu, prioritní oblasti však určují delegace EU

- 37** V rámci celkové činnosti plánování posuzují pracovníci Komise v ústředí i v delegacích EU potřeby nejméně rozvinutých zemí v oblasti hospodářského rozvoje a růstu. Delegace EU přitom využívají řadu oficiálních dokumentů a konzultace se zúčastněnými stranami. Ve čtyřech navštívených nejméně rozvinutých zemích byly vypracovány národní rozvojové plány nebo strategie vývozu, které dokládaly priority vlád a nedostatky v oblasti rozvoje obchodu. Kromě toho delegace EU spolupracovaly s ministerstvy, organizacemi soukromého sektoru a občanské společnosti, mezinárodními nevládními organizacemi a dalšími dárcovskými partnery, aby zjistily potřeby a zapracovaly je do plánování podpory.
- 38** Zjištěné potřeby a priority byly zahrnuty do celkové tvorby rozvojových programů EU prostřednictvím národních orientačních programů na období 2014–2020 a víceletých orientačních programů pro jednotlivé země na období 2021–2027, které stanovují obecné priority a cíle, ale také do regionálních programů, neboť některé otázky související s obchodem lze řešit pouze v regionálním rámci. Regionální programy určené pro skupiny partnerských zemí na základě zeměpisné polohy zahrnovaly i nejméně rozvinuté země, avšak necítily konkrétně na ně. Delegace EU, které jsme navštívili, nebyly schopny poskytnout informace o tom, v jaké míře byly regionální programy určeny nejméně rozvinutým zemím ve srovnání s ostatními rozvojovými zeměmi.
- 39** Dalším možným zdrojem pro posuzování potřeb je [index výrobních kapacit](#) Konference OSN o obchodu a rozvoji (UNCTAD), který byl vytvořen pro každou nejméně rozvinutou zemi a obsahuje osm složek a 42 základních ukazatelů. Tento index je navržen tak, aby určoval oblasti, v nichž mohou mít země náskok nebo naopak zaostávat, a ukazoval, kde politiky fungují a kde vyžadují zlepšení. Navrhuje plán pro budoucí politická opatření a intervence v rámci každé jednotlivé složky. Index se vypočítává zpětně, od roku 2000, a každé tři roky je předmětem přezkumu. V nejméně rozvinutých zemích bylo rovněž provedeno [posouzení nedostatků v národních výrobních kapacitách](#) a analýza míry využití podpory v nejméně rozvinutých zemích. V žádné ze čtyř navštívených nejméně rozvinutých zemí však delegace EU tyto nástroje ke zjištění potřeb nepoužívaly.

Pomoc EU na podporu obchodu je poskytována v souladu s potřebami, ale nedosahuje cílové výše finančního krytí

40 Cílem aktualizované strategie pomoci EU na podporu obchodu z roku 2017 bylo zvýšit podíl celkové pomoci EU a členských států na podporu obchodu určené nejméně rozvinutým zemím. Kladla také větší důraz na sociální a environmentální rozměr udržitelnosti a na posílení významu podpory pomoci EU na podporu obchodu (viz bod [21](#)). V tomto oddíle zkoumáme, zda:

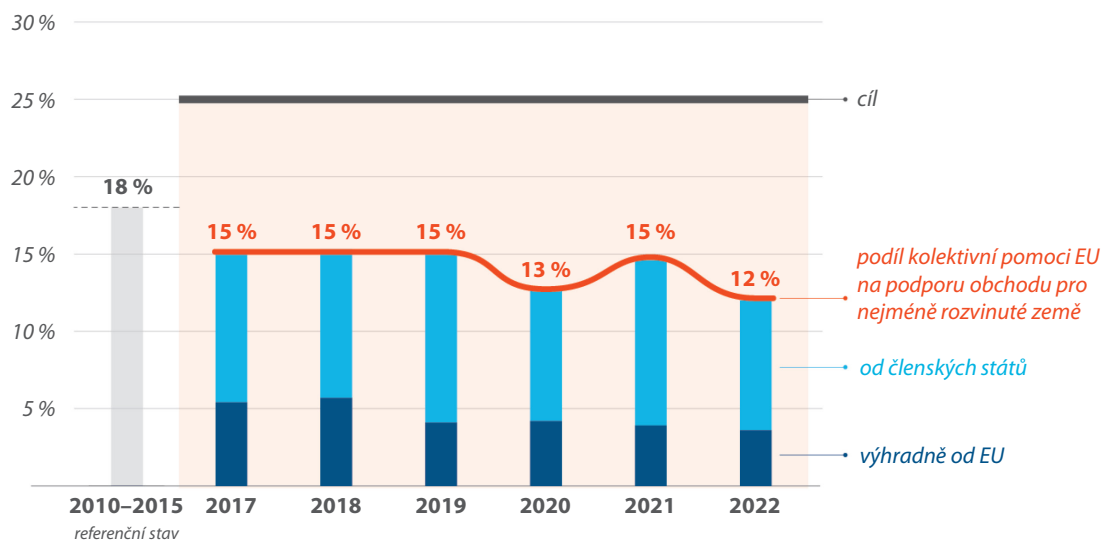
- bylo zaměření Komise na nejméně rozvinuté země dostatečné,
- podpora pomoci EU na podporu obchodu zahrnovala vhodné kategorie a odvětví v souladu s potřebami nejméně rozvinutých zemí,
- byla pomoc EU na podporu obchodu prováděna koordinovaně.

Cíl financování pro nejméně rozvinuté země není zdaleka splněn, chybí podrobná analýza, která by umožnila přijímat nápravná opatření

Komise uvádí, že pomoc EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země zdaleka nedosahuje cílové hodnoty

41 Jak uvádí Komise, 25% cíl financování do roku 2030 (viz bod [22](#)) stanovený ve strategii pomoci EU na podporu obchodu není zdaleka splněn. Od průměrné hodnoty 18 % v období 2010–2015 a 15 %, což je cíl stanovený v roce 2017, se podíl kolektivní pomoci EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země nezvýšil, přičemž v roce 2022 (poslední rok, za který jsou k dispozici údaje) dokonce klesl na 12 % (viz [obrázek 3](#)).

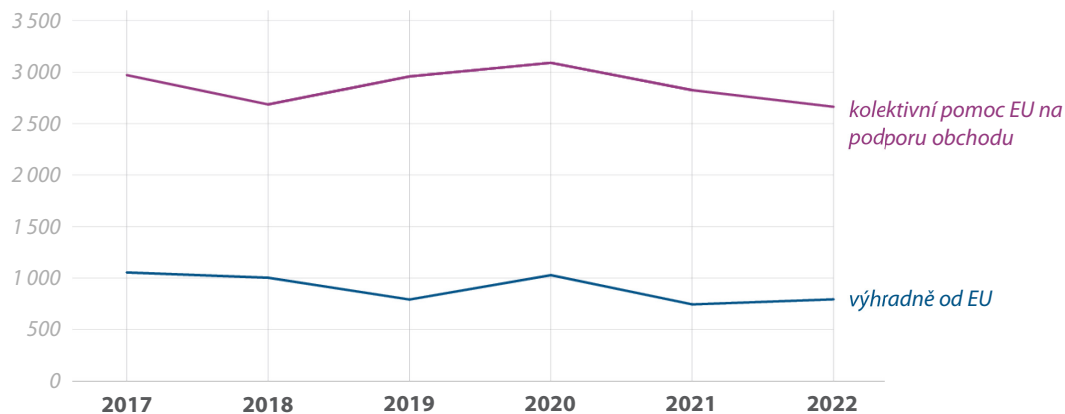
Obrázek 3 | Podíl kolektivní pomoci EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země

Zdroj: EÚD na základě údajů Komise.

- 42** Podíl výhradně unijní pomoci na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země (v průměru 12 % v období 2017–2022) byl nižší než podíl podpory od členských států (15 %) (viz [obrázek 2](#)). Ze srovnání s odpovídajícími podíly prostředků přidělených Světovou bankou (65 %) a Japonskem (32 %) podle údajů poskytnutých Komisí vyplývá, že v rámci pomoci EU na podporu obchodu je nejméně rozvinutým zemím přiznávána nižší priorita.
- 43** Většina kolektivní pomoci EU na podporu obchodu je určena ostatním rozvojovým zemím. V období 2017–2022 činila částka výhradně unijní pomoci na podporu obchodu pro šest největších příjemců (Turecko, Egypt, Ukrajina, Maroko, Srbsko a Indie) celkem 15,2 miliardy EUR. To je téměř trojnásobek částky, která byla v rámci výhradně unijní pomoci na podporu obchodu ve stejném období poskytnuta všem 48 nejméně rozvinutým zemím společně a která činila 5,4 miliardy EUR (viz bod [04 přílohy I](#)).
- 44** V reálných hodnotách objemy výhradně unijní i kolektivní pomoci EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země v posledních letech rovněž stagnovaly (viz [obrázek 4](#)).

Obrázek 4 | Kolektivní pomoc EU a výhradně unijní pomoc na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země (v mil. EUR, stálé ceny z roku 2022)

Zdroj: EÚD na základě zprávy o pokroku pomoci EU v oblasti obchodu za rok 2024.

Komise neprovedla žádnou podrobnou analýzu, která by jí umožnila přijmout nápravná opatření

- 45** Skutečnost, že financování z EU zdaleka nedosahuje cíle pro nejméně rozvinuté země, je potvrzována v následných zprávách o pokroku v oblasti pomoci EU na podporu obchodu od roku 2021. Komise však neprovedla žádnou podrobnou analýzu příslušných důvodů, která by jí umožnila přijmout nápravná opatření ke splnění nebo přehodnocení cíle.
- 46** Na malém důrazu na nejméně rozvinuté země, pokud jde o přiděly na pomoc na podporu obchodu, se v praxi může podílet několik faktorů, neboť tyto země se potýkají se značnými problémy, které je třeba konkrétně zvážit (viz bod **01**).

- 47** Zaprvé, polovina pomoci EU na podporu obchodu pro všechny rozvojové země byla v období 2017–2022 poskytována formou úvěrů (viz bod **04**). Pro nejméně rozvinuté země je však obtížné získat přístup k tomuto druhu podpory, která se vyznačuje inovativním financováním a využíváním soukromých finančních prostředků. Jedna externí studie¹², kterou Komise použila při [hodnocení nástrojů financování vnější činnosti EU pro víceleté finanční rámce na období 2014–2020 a 2021–2027](#), poukazuje na obtíže při využívání záruk v nestabilních a nejméně rozvinutých zemích, což je skutečnost, na kterou upozorňujeme i v našem [stanovisku 03/2024 připojeném k hodnocení záruky pro vnější činnost provedenému Komisí](#). V důsledku toho se financování pro nejméně rozvinuté země omezuje na granty. V období 2017–2022 bylo 78 % prostředků z pomoci EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země poskytováno prostřednictvím grantů, zatímco prostřednictvím úvěrů pouze 22 %.
- 48** Tento problém ve vztahu k nejméně rozvinutým zemím se může v nadcházejících letech ještě prohloubit s tím, jak bude narůstat význam strategie [Global Gateway](#). Strategie Global Gateway je prováděna především prostřednictvím Evropského fondu pro udržitelný rozvoj plus se zárukami a programy, které kombinují granty s úvěry. Jejich cílem je přilákat nové investice od jiných finančních institucí a ze soukromého sektoru, ale pro investice v nejméně rozvinutých zemích nejsou natolik atraktivní. Z našich pohovorů s delegacemi EU, vnitrostátními orgány a dalšími zúčastněnými stranami ve čtyřech navštívených zemích vyplynulo, že tento přístup je méně vhodný kvůli nestabilní hospodářské situaci těchto zemí, riziku zadlužení a omezeným možnostem soukromého sektoru splácet v cizích měnách (viz [rámeček 1](#)).

Rámeček 1

Příklady problémů, s nimiž se potýkají navštívené nejméně rozvinuté země v přístupu k inovativnímu financování a využívání soukromých finančních prostředků

V **Angole** měl být zahájen projekt EIB, který měl usnadňovat přístup soukromého sektoru k financování a podpořit úvěrové linky bank. Byly vybrány dvě banky, projekt však nakonec zahájen nebyl, protože banky neobstály při hloubkové kontrole kvality.

¹² [European Union's external financing instruments \(2014–2020 and 2021–2027\)](#)), svazek I, souhrnná zpráva, závěr 5, s. 65.

Podle delegace EU jsou v **Kambodži** úrokové sazby EIB vysoké ve srovnání s jinými finančními institucemi, jako jsou Asijská rozvojová banka a Světová banka, které nabízejí výrazně zvýhodněné sazby. Kambodžská vláda proto dává přednost těmto jiným bankám. To ztěžuje mobilizaci úvěrů od EIB, s výjimkou projektů založených na kombinovaných zdrojích financování, kde se EIB daří zajišťovat související granty ve značné výši.

Zkušenosti z **Malawi** ukazují, že soukromé banky se zdráhají zapojit do intervencí pomoci EU na podporu obchodu, jako je projekt **Kulima – Přístup k financování**, který provádí EIB, protože nechtějí podstupovat riziko s klienty, kteří nevyvážejí do zahraničí a neobchodují s cizími měnami. Původně měli být konečnými příjemci projektu drobní zemědělci a malé a střední podniky, které s nimi spolupracují na zlepšení jejich životních podmínek. Místní komerční banky, které poskytly úvěry v rámci tohoto projektu, však poskytovaly úvěry pouze velkým klientům, s nimiž už dříve spolupracovaly (přibližně 90 % prostředků připadlo zemědělským podnikům); hlavní cílová skupina tedy neměla z tohoto projektu přímý prospěch.

- 49** Zadruhé, podle Komise „dochází zřejmě ke zpomalení“¹³ pomoci EU na podporu obchodu pro rozvojové země v odvětví zemědělství, který má pro nejméně rozvinuté země klíčový význam (viz bod 55), zatímco investice do hospodářské infrastruktury rostou, zejména prostřednictvím investic do dopravních koridorů, které jsou prioritou strategie Global Gateway. Tento obecný trend v rozvojových zemích byl zaznamenán už v roce 2022, kdy investice z pomoci EU na podporu obchodu do hospodářské infrastruktury přesáhly investice do budování výrobních kapacit¹⁴.
- 50** To kontrastuje se situací v nejméně rozvinutých zemích, kde ve stejném roce tvořily investice do hospodářské infrastruktury 37 % prostředků pomoci EU na podporu obchodu ve srovnání s 62 % prostředků na budování výrobních kapacit. Nejméně rozvinuté země se stále nacházejí ve fázi hospodářského rozvoje, kdy potřebují zvýšit svou výrobní kapacitu.
- 51** Třetím faktorem, který přispívá ke stagnaci pomoci EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země, je rostoucí podíl podpory, která se nevztahuje na konkrétní zemi, tj. pomoci na podporu obchodu, která není přidělována jednotlivým zemím. Tento podíl vzrostl z 18 % prostředků pomoci EU na podporu obchodu v roce 2017 na 39 % v roce 2022. Podpora, která se nevztahuje na konkrétní zemi, je poskytována rozvojovým zemím (včetně nejméně rozvinutých zemí) především prostřednictvím regionálních víceletých orientačních programů, které jsou určeny pro více zemí, jež nemusí nutně patřit do stejné příjmové skupiny.

¹³ *EU aid for trade – Progress report 2024*, s. 10.

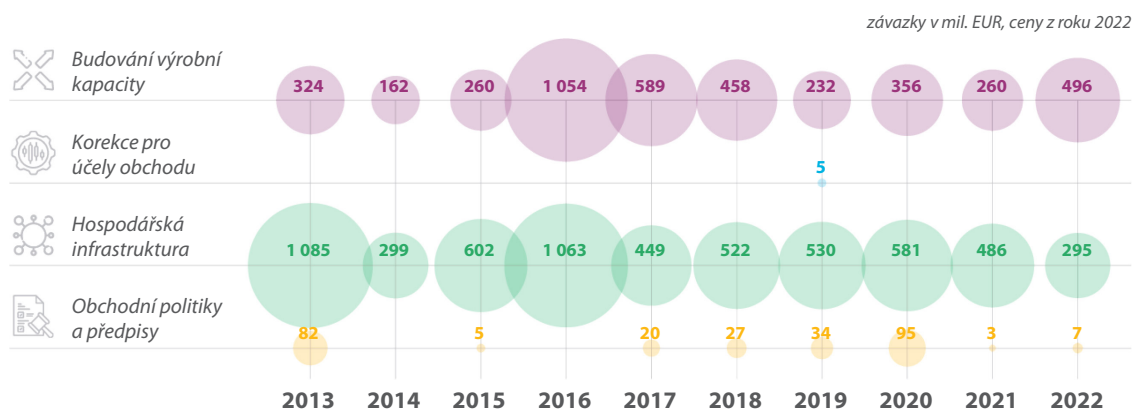
¹⁴ Tamtéž, s. 35.

- 52** Zjistili jsme, že dva regionální víceleté orientační programy, které pokrývají převážnou většinu nejméně rozvinutých zemí (subsaharská Afrika a Asie a Tichomoří), se při plánování pomoci zahrnující oblasti pomoci na podporu obchodu na nejméně rozvinuté země nijak zvlášť nezaměřují, pokud jde o konkrétní cíle, typ podpory nebo očekávané výsledky. Podle delegací EU, s nimiž jsme prováděli dotazování, tak dochází k soupeření mezi zeměmi (nejméně rozvinutými a ostatními rozvojovými) o zdroje, zejména v případě operací založených na kombinování zdrojů na úrovni jednotlivých zemí. Některé nejméně rozvinuté země se silnějším institucionálním rámcem a technickými kapacitami, jako například Kambodža, to zvládají dobře, zatímco jiným chybí potřebné zdroje, aby mohly účinně spolupracovat s několika sekretariáty regionálních hospodářských společenství a „regionálními“ delegacemi EU mimo své území. Tak tomu bylo například v Malawi (viz bod 64).
- 53** Dalším faktorem, který přispívá k nízké úrovni pomoci EU na podporu obchodu, je slabý institucionální rámec a/nebo nedostatek zkušeností s oficiální rozvojovou pomocí v některých nejméně rozvinutých zemích. Ze čtyř navštívených zemí se tento problém týkal zejména Angoly, která ve srovnání s ostatními nejméně rozvinutými zeměmi v období 2017–2022 obdržela velmi nízkou částku z pomoci EU na podporu obchodu (jak v absolutním vyjádření – 11,8 milionu EUR –, tak zejména v přepočtu na obyvatele). Podle delegace EU je Angola poměrně čerstvým příjemcem oficiální rozvojové pomoci EU (přibližně od roku 2010), což znamená, že potřebné mechanismy pro řízení rozvojové pomoci ještě nedozrály.

Pomoc EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země zahrnuje řadu potřebných kategorií a odvětví, ne vždy je však zajištěna ekonomická udržitelnost projektů

- 54** Pomoc na podporu obchodu je široká a pokrývá tři hlavní kategorie a širokou škálu odvětví (viz bod 05). Pomoc EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země se zaměřuje na dvě hlavní kategorie: „hospodářskou infrastrukturu“, na kterou připadá 53 % celkové pomoci EU na podporu obchodu v období 2017–2022, a „budování výrobních kapacit“, na kterou připadá 44 % této pomoci. Třetí kategorie pomoci na podporu obchodu, „obchodní politika a předpisy“, představovala ve stejném období pouze 3 % (viz [obrázek 5](#)). Jak bylo uvedeno výše (viz bod 50), do „budování výrobních kapacit“ v roce 2022 směřoval větší podíl pomoci EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země než do „hospodářské infrastruktury“, přičemž u ostatních rozvojových zemí byl tento trend opačný.

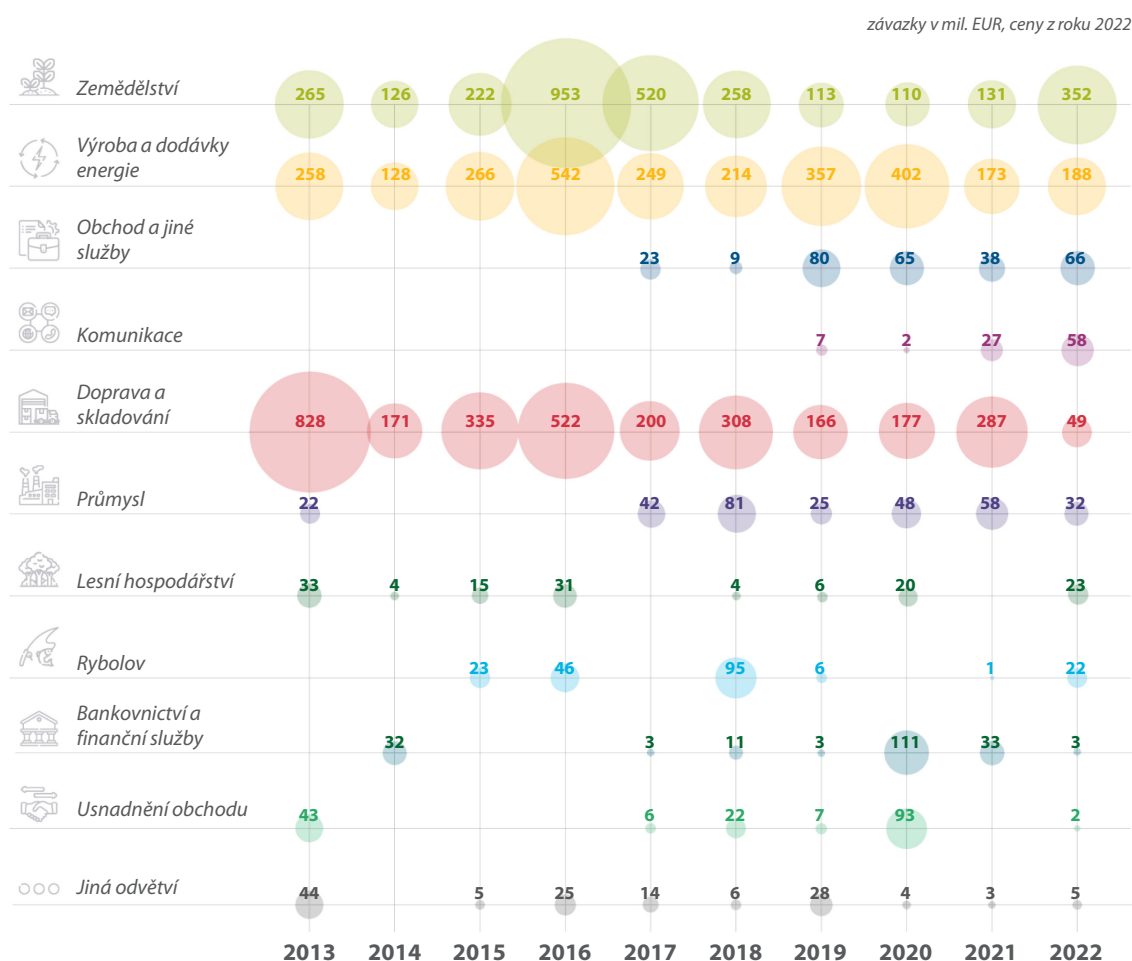
Obrázek 5 | Pomoc EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země podle kategorií, 2013–2022 (závazky v mil. EUR, stálé ceny z roku 2022)

Zdroj: EÚD na základě údajů Komise.

55 Pokud jde o podporovaná odvětví, v období 2017–2022 se pomoc EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země zaměřovala především na výrobu a dodávky energie (29,1 %), zemědělství (27,3 %) a dopravu a skladování (21,8 %) (viz [obrázek 6](#)). V případě ostatních rozvojových zemí se však podpora soustředila na odvětví energetiky, bankovníctví a finančních služeb a dopravy. Ekonomiky nejméně rozvinutých zemí jsou do značné míry závislé na zemědělství a rozvoj tohoto odvětví je vládami nejméně rozvinutých zemí obecně upřednostňován ve snaze zlepšit potravinové zabezpečení a zvýšit potenciální příjmy z vývozu.

Obrázek 6 | Podpora EU na obchod pro nejméně rozvinuté země podle odvětví, 2013–2022 (závazky v mil. EUR, stálé ceny z roku 2022)

Zdroj: EÚD na základě údajů Komise.

- 56** Ve čtyřech navštívených zemích jsme zjistili, že projekty týkající se pomoci na podporu obchodu, které jsme zkoumali, byly v souladu s potřebami nejméně rozvinutých zemí v oblasti pomoci na podporu obchodu a s prioritami a cíli stanovenými v souvisejícím víceletém orientačním programu. Projekty financované z EU byly zaměřeny například na posílení technické kapacity národních orgánů v oblasti obchodu, identifikaci hodnotových řetězců s vývozním potenciálem, dodávky laboratorního vybavení pro zlepšení systémů normalizace a certifikace vývozu v daných zemích nebo na podporu jejich výrobní kapacity.
- 57** Během návštěv na místě jsme zjistili, že opatření byla provedena a výstupy byly obecně realizovány podle plánu. Zjistili jsme také, že projekty, které jsme zkoumali, obecně přispívají ke zvýšení obchodního potenciálu zemí. Příklady těchto projektů jsou uvedeny v [rámečku 2](#).

Rámeček 2

Příklady provedených opatření pomoci EU na podporu obchodu a výstupů ve čtyřech navštívených zemích

V **Angole** proběhl společný program EU a UNCTAD [Train for Trade II](#) zaměřený na posílení místních kapacit a podporu národní vlastní odpovědnosti v oblasti obchodu a investic. Zahrnoval školení a budování kapacit pro zaměstnance ministerstev a veřejných orgánů, ale také program podnikatelské přípravy pro mikropodniky a malé a střední podniky. Plánované výstupy, pokud jde o počet školení, seminářů a vypracovaných technických dokumentů, byly splněny v celém rozsahu.

Cílem **kambodžského** projektu [CAPFish Capture – Rozvoj rybolovných činností po sklizni](#) je posílit rybolovné postupy po výlovu prostřednictvím modernizace regulačního a institucionálního systému v zemi a posílení služeb pro rozvoj podnikání. Ve dvou malých a středních podnicích, které jsme navštívili, byla díky projektu vybudována účinnější a hygieničtější zařízení na sušení ryb, zavedeny metody výroby a balení rybí pasty a zavedena kambodžská pečeť kvality, která splňuje mezinárodní požadavky na bezpečnost potravin. Kambodža usiluje o to, aby ji Komise v roce 2025 zařadila na seznam zemí, které jsou oprávněny vyvážet produkty rybolovu do EU.

V **Malawi** podpořila EU program [Kulima – Podpora zemědělství v Malawi](#), jehož cílem je zvýšit produktivitu zemědělství a diverzifikovat zemědělskou produkci, rozvíjet zemědělské hodnotové řetězce a posílit správu a řízení v zemědělském odvětví. Navštívili jsme jednu zemědělskou výzkumnou stanici, do níž bylo dodáno laboratorní vybavení. Toto vybavení zvýšilo analytické kapacity laboratoří a umožnilo jim provádět zkoušky, zda zemědělské produkty neobsahují geneticky modifikované organismy, které jsou jedním z předpokladů pro vývoz do některých zemí.

Ve **Rwandě** EU podpořila projekt [Tržně orientovaný přístup ke zlepšování hodnotového řetězce a rozšiřování rwandského trhu s kávou](#). Cílem projektu je posílit hodnotový řetězec rwandské kávy a rozvinout exportní potenciál. Přestože projekt dosud nebyl ukončen, účast Rwandy v celosvětovém hodnotovém řetězci kávy se už podařilo zlepšit.

58 Z našeho hodnocení projektů vyplývá, že ačkoli byly výstupy dosaženy, v některých případech existuje riziko, že partnerské země nebudou v nadcházejících letech schopny:

- zhodnotit výsledky projektů, například při rozvoji některých určených hodnotových řetězců nebo při uplatňování nově získaných technických kapacit při regionálních a mezinárodních obchodních jednáních,
- zajistit svou ekonomickou udržitelnost s ohledem na časté střídání zaměstnanců na ministerstvech či provozní náklady na nové vybavení.

V **ráměčku 3** jsou uvedeny některé příklady projektů, jejichž výsledky jsou obtížně zhodnocovány a/nebo je obtížné zajistit jejich hospodářskou udržitelnost.

Rámeček 3

Příklady projektů, které se potýkají s obtížemi při širším zavádění výsledků do praxe a/nebo při zajišťování jejich hospodářské udržitelnosti

V **Angole** byly plánované výstupy projektu **Train for Trade II** plně dosaženy, ale jeho dopad už není tak zřejmý. Ačkoli školení absolvovalo celkem více než 3 000 osob, více než polovina z nich byla zaměstnána ve veřejném sektoru, kde dochází k častému střídání zaměstnanců, takže může docházet ke ztrátě znalostí. Ačkoli podle programu mají některé hodnotové řetězce vývozní potenciál, produktivitu těchto odvětví je třeba ještě zvýšit. Dopad programu *Train for Trade II* nebyl vysoký, mimo jiné i kvůli složitosti vnějších faktorů. Obecně nebyly splněny ani ukazatele výsledků/dopadu projektu v oblasti obchodu – podíl vývozu jiných než ropných produktů do světa, hodnota celkového vývozu do zemí Jihoafrického společenství pro rozvoj (SADC) a podíl vývozu jiných než ropných produktů do těchto zemí.

V **Kambodži** delegace EU prováděla projekt **SWITCH-Garment**, jehož cílem bylo podpořit energetickou účinnost financováním energetických auditů v 50 oděvních továrnách. Po provedení těchto auditů se 23 z těchto továren rozhodlo provést některá ze stanovených doporučení (na vlastní náklady). Jedním z nejčastějších doporučení byla instalace solárních panelů. Toto doporučení však provedlo jen několik málo továren, protože náklady stanovené kambodžskými právními předpisy na připojení solárních panelů k elektrizační soustavě vyvážily potenciální úspory.

Projekt také označil druhy oděvních továren, na které by se měla opatření v oblasti energetické účinnosti zaměřit konkrétněji (např. továrny, v nichž probíhá rozsáhlé žehlení, a které jsou tudíž velkými spotřebiteli energie). Tyto továrny však často vlastní zahraniční investoři, kteří nemají v úmyslu investovat do modernizace budov.

V **Malawi** jsme navštívili jednu zemědělskou výzkumnou stanici, které byla poskytnuta podpora v rámci **programu Kulima**. Ve zvýšení analytické kapacity laboratoře spatřoval příjemce možnost získat akreditaci, která by mu umožňovala vystavovat osvědčení pro vývoz na mezinárodní trhy. V návrhu projektu se s tím však nepočítalo a příjemce není schopen odhadnout, zda a kdy toho bude dosaženo. Kromě toho laboratoř zpočátku projektu nabízela některé služby zdarma, což mělo nepříznivý dopad na udržitelnost jejího provozu. Teprve nedávno začala laboratoř od zemědělců a dalších uživatelů za poskytované služby vybírat poplatky ve snaze dosáhnout soběstačnosti, což se jí v současné době nedaří.

Ve **Rwandě** projekt na zlepšení hodnotového řetězce kávy a rozšíření rwandského trhu s kávou dostatečně nezohlednil rizika spojená se změnou klimatu. Narušení charakteru počasí (související se změnou klimatu) mělo v poslední době dopad na cyklus ročních období (období dešťů/suchých období), a tedy i na cyklus produkce kávy. Může se tak stát, že dohody o prodeji s mezinárodními odběrateli je třeba sjednávat dříve, než je znám objem a kvalita sklizně, což může vést k nepředvídatelným prodejům a nižším příjmům.

Koordinace mezi delegacemi EU je obecně dobrá, ale byla promarněna příležitost k lepší koordinaci s členskými státy a regionálními delegacemi EU

- 59** Pomoc na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země je realizována ve složitém prostředí za účasti mnoha zúčastněných stran. Patří mezi ně partnerské země (nejméně rozvinuté země), členské státy (včetně jejich národních rozvojových agentur, ministerstev a velvyslanectví), další mezinárodní dárci, delegace EU v partnerských zemích, „regionální“ delegace EU, ústředí Komise, soukromý sektor a organizace občanské společnosti. Koordinované provádění pomoci EU na podporu obchodu na všech úrovních má klíčový význam z hlediska zajištění účinnosti jejího poskytování a vlastní odpovědnosti partnerské země.
- 60** Zjistili jsme, že většina navštívených delegací EU má navázanu spolupráci s vládami nejméně rozvinutých zemí na vysoké úrovni, a to jak na bilaterální úrovni, tak v rámci různých dárcovských výborů zaměřených na oblasti související s pomocí na podporu obchodu. Vedou také strukturovaný dialog se soukromým sektorem prostřednictvím obchodních a průmyslových komor a dalších sdružení, jakož i s organizacemi občanské společnosti, zejména od přijetí strategie Global Gateway.
- 61** V navštívených zemích jsme také zjistili, že mezi ústředím Komise a delegacemi EU probíhají pravidelné vzájemné kontakty a výměny. Z dotazování, které jsme vedli s delegacemi EU, však vyplývá, že zpětná vazba poskytovaná ústředím k předkládaným zprávám by se mohla zlepšit. To se týkalo zejména průzkumu v oblasti pomoci na podporu obchodu, který ústředí Komise zaslalo delegacím EU (viz bod **67**).

- 62** Cílem **iniciativy týmu Evropa** je spojit EU a její členské státy – včetně jejich prováděcích agentur a veřejných rozvojových bank – a také EIB a Evropskou banku pro obnovu a rozvoj. Podle Komise je záměrem přístupu Tým Evropa, aby EU a její členské státy zvýšily dopad své vnější činnosti spojením sil. Vzhledem k tomu, že strategie pomoci EU na podporu obchodu je společnou strategií EU a jejích členských států, která stanoví společné cíle a kvantifikované cílové hodnoty, mohou iniciativy Tým Evropa podpořit nezbytnou komplementaritu mezi pomocí na podporu obchodu ze strany EU a členských států.
- 63** Zjistili jsme však, že iniciativy Tým Evropa, které se týkaly oblastí souvisejících s pomocí na podporu obchodu, byly sice v navštívených zemích ve víceletých orientačních programech naplánovány, na tyto programy však obecně nenavazovalo společné plánování, koordinované provádění ani společné monitorování a vykazování (zejména v Angole a Malawi). To potvrdila i naše dotazování mezi zástupci ministerstev zahraničních věcí dvou členských států, které patří k největším dárcům, a zpochybňují přidanou hodnotu těchto iniciativ v praxi.
- 64** Pomoc EU na podporu obchodu pro jednotlivé nejméně rozvinuté země je poskytována nejen prostřednictvím víceletých partnerství s příslušnou zemí, ale také prostřednictvím regionálních partnerství, která jsou řízena delegacemi EU s regionálním mandátem. Z dotazování v navštívených zemích vyplývá, že kontakty mezi delegacemi EU a jednou nebo několika regionálními delegacemi EU byly v některých případech omezené a nebyly strukturované (viz **rámeček 4**). To je zvláště důležité v souvislosti s rostoucím počtem intervencí, které se nevztahují na konkrétní zemi, a s regionálními víceletými orientačními programy, které zahrnují pomoc EU na podporu obchodu (viz bod **51**).

Rámeček 4

Příklady regionálních programů za účasti Malawi

Většina pomoci EU na podporu obchodu, která se týká potřeb Malawi v souvislosti s regionální integrací obchodu, je poskytována prostřednictvím víceletého orientačního programu pro subsaharskou Afriku na období 2021–2027. Regionální programy a projekty za účasti Malawi provádějí delegace EU v Zambii (pokud se týkají Společného trhu východní a jižní Afriky – COMESA) nebo v Botswaně (pokud se týkají Jihoafrického společenství pro rozvoj – SADC).

S výjimkou fáze návrhu neudrhuje delegace EU v Malawi žádnou užší komunikaci s regionálními delegacemi EU, pokud jde o programy související s obchodem, které zahrnují Malawi. Pro delegaci EU v Malawi je rovněž obtížné sledovat výsledky dosažené prostřednictvím těchto programů.

Malawijské vnitrostátní orgány navíc nemají dostatečné technické kapacity k tomu, aby mohly účinně spolupracovat se sekretariáty COMESA a SADC. To společně s poměrně malou rozlohou a malým významem Malawi v obchodních režimech (ve srovnání s jinými zeměmi) a nedostatkem strukturované komunikace s regionálními delegacemi EU vytváří riziko, že priority projektů nebudou zcela odpovídat potřebám země. Tak je tomu například u jednoho regionálního [projektu](#) financovaného z EU, jehož cílem bylo vytvoření jednotného stanoviště hraniční kontroly. Projekt se týkal hraničního přechodu Mwami/Mchinji mezi Zambií a Malawi v koridoru Nacala, který má pro malawijský vývoz omezený význam (představuje pouze 5 % celkového vývozu), zatímco hraniční přechody s Mosambikem a Tanzanií, které jsou mnohem důležitější, nejsou dosud funkční ani na jedné straně.

Monitorování a podávání zpráv o výsledcích a dopadech pomoci EU na podporu obchodu ze strany Komise se zlepšilo, není však komplexní

- 65** Aktualizace strategie pomoci EU na podporu obchodu z roku 2017 vyzývá ke komplexnějšímu a na výsledky zaměřenému monitorování a podávání zpráv za účelem zlepšení analýzy a prezentace dopadů intervencí v oblasti pomoci EU na podporu obchodu a šíření získaných zkušeností. V tomto oddíle zkoumáme, zda Komise zlepšila monitorování a podávání zpráv o pomoci EU v oblasti obchodu tak, aby mohly sloužit k informování a podpoře nových intervencí v oblasti pomoci na podporu obchodu.

Od roku 2017 Komise zveřejňuje zvláštní výroční zprávu o pokroku v oblasti pomoci EU na podporu obchodu

- 66** V souladu s aktualizovanou strategií pomoci EU na podporu obchodu zveřejňuje Komise od roku 2017 [výroční zprávu o pokroku v oblasti pomoci EU na podporu obchodu](#), v níž hodnotí přínos EU k celosvětové iniciativě pomoci na podporu obchodu. Tyto zprávy analyzují pokrok v obchodu EU s rozvojovými zeměmi a poskytují přehled toků pomoci EU na podporu obchodu do všech rozvojových zemí (včetně nejméně rozvinutých zemí). Vycházejí z údajů o oficiální rozvojové pomoci, které pocházejí z OECD, a z obchodních statistik Evropského statistického úřadu (Eurostat).

67 Většina zpráv o pokroku zahrnuje také kvalitativní hodnocení založené na průzkumu pomoci na podporu obchodu, který jednou za dva roky (do roku 2022 to bylo každoročně) ústředí Komise zasílá delegacím EU (které jej vyplňují společně se zastoupeními členských států v partnerské zemi) a od roku 2024 také každému členskému státu EU. Podle Komise je tento průzkum příležitostí k získání zpětné vazby z terénu ohledně pomoci EU na podporu obchodu a ke sdílení získaných osvědčených postupů nebo poznatků. Poslední průzkum, který se uskutečnil v roce 2024, se týkal:

- významu a koordinovaného provádění pomoci EU na podporu obchodu,
- soudržnosti obchodních nástrojů EU,
- přínosu pomoci EU na podporu obchodu ke zlepšení investičního prostředí, regionální integrace a usnadnění obchodu a jejího souladu se strategií EU Global Gateway.

68 Kromě toho v roce 2023 provedla Komise jednorázové zvláštní posouzení pomoci na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země. Toto posouzení bylo souhrnně zpracováno v doplňkové studii ke zprávě o pokroku v oblasti pomoci EU na podporu obchodu z roku 2023. Ta analyzovala obchodní výsledky nejméně rozvinutých zemí i úlohu, kterou by pomoc na podporu obchodu mohla sehrát při zvyšování jejich obchodních kapacit.

69 Studie kromě zkoumání mezinárodních statistik o obchodu a pomoci na podporu obchodu obsahovala rovněž kvalitativní hodnocení založené na průzkumu pomoci EU na podporu obchodu (viz bod [67](#)), který sloužil jako podklad pro [zprávu o pokroku v oblasti pomoci EU na podporu obchodu z roku 2022](#), a byla doplněna o dotazování provedené se šesti vybranými nejméně rozvinutými zeměmi. Konkrétně také uváděla srovnání odpovědí obdržených od delegací EU v nejméně rozvinutých a ostatních rozvojových zemích, pokud jde o:

- obchodní strategie, řízení a koordinaci zúčastněných stran,
- pomoc EU na podporu obchodu zemím při využívání obchodních dohod a preferencí,
- pomoc EU na podporu obchodu pro oblast pracovněprávních a lidskoprávních ustanovení, pro oblast životního prostředí a klimatu a pro oblast podnikatelského prostředí a podmínek pro investice.

Celkové monitorování a podávání zpráv o pomoci EU na podporu obchodu ze strany Komise není komplexní

- 70** Přestože Komise od roku 2017 zlepšila své monitorování a podávání zpráv o pomoci EU a členských států na podporu obchodu, řada koncepčních nedostatků stále brání vytvoření úplné představy o pomoci EU na podporu obchodu.

Monitorování finančních vstupů ze strany Komise není komplexní

- 71** Celkové roční finanční vstupy uváděné ve výročních zprávách o pokroku pomoci EU na podporu obchodu jsou vyčísleny pomocí částek přidělených na závazky v členění podle regionů, příjmových skupin, kategorií, odvětví nebo druhů finančních toků. Proto se u všech příjmových skupin, jako jsou nejméně rozvinuté země, monitorování omezuje na roční závazky bez jakéhokoli dalšího členění.
- 72** Význam monitorování a vykazování toků pomoci EU na podporu obchodu do nejméně rozvinutých zemí ze strany Komise snižují tři další nedostatky:
- Toky pomoci EU na podporu obchodu se vykazují na základě závazků, které jsou obvykle víceleté, ale jsou v plném rozsahu zaznamenávány v roce, kdy jsou podepsány. To ztěžuje porovnávání ročních přidělů na pomoc na podporu obchodu pro jednotlivé nejméně rozvinuté země. Závazky se navíc ne vždy kryjí s odpovídajícími platbami. V Kambodži jsme zkoumali program, u něhož nebude vyplaceno 13 % vyčleněného rozpočtu (3,5 milionu EUR z 27,5 milionu EUR), protože některé cíle, jimiž je podmíněno čerpání rozpočtové podpory, nemohly být splněny. Výrazné zpoždění mohou mít také projekty financované více dárci, jako v případě projektu letiště Blantyre v Malawi, na jehož financování byly v roce 2019 podepsány závazky ve výši 17 milionů EUR, ale dosud nebyly provedeny žádné platby.
 - Komise vykazuje velkou část pomoci EU na podporu obchodu (39 % v roce 2022) jako podporu, která se nevztahuje na konkrétní zemi, a nemá jak posoudit, do jaké míry tato podpora směřuje také do nejméně rozvinutých zemí a zda pomáhá budovat obchodní kapacitu a infrastrukturu, kterou tyto země potřebují, aby mohly využívat výhod regionálního a celosvětového obchodu.
 - Mezi přijetím závazku pomoci na podporu obchodu a vykazováním tohoto závazku je stále více než dvouletý časový odstup (takže zpráva o pokroku v oblasti pomoci EU na podporu obchodu z roku 2024, kterou Komise zveřejnila v únoru 2025, uvádí údaje pouze do roku 2022). Už v roce 2017 vyzvala aktualizovaná strategie pomoci EU na podporu obchodu ke zkrácení tohoto časového odstupu (viz bod 51).

Chybí konsolidované monitorování výstupů a dosažených výsledků

- 73** Zprávy o pokroku v oblasti pomoci EU na podporu obchodu neobsahují údaje o výstupech a dosažených výsledcích této pomoci a Komise nám neposkytla žádný jiný dokument, který by takové údaje obsahoval. Tyto informace jsou k dispozici pouze za jednotlivé projekty nebo programy financování (viz bod 57) a nejsou shromažďovány v žádném dokumentu na úrovni ústředí nebo jednotlivých zemí s cílem monitorovat provádění národních orientačních programů / víceletých orientačních programů (viz [rámeček 5](#)).

Rámeček 5

Příklady ukazatelů významných pro účely obchodu, které nejsou vždy sledovány

Zjistili jsme, že v jedné ze čtyř navštívených zemí (Angola) zahrnoval víceletý orientační program na období 2021–2027 příslušné ukazatele obchodní integrace nebo diverzifikace vývozu s kvantifikovanými cíli, kterých má být dosaženo do roku 2027 (např. podíl vývozu do afrických zemí, podíl vývozu jiných než ropných produktů či podíl vývozu z těžebního průmyslu vyjádřený jako procento HDP). Zjistili jsme však, že delegace EU v Angole pokrok při dosahování těchto ukazatelů každoročně nesleduje a tyto ukazatele nejsou ani systematicky využívány při zahajování projektů týkajících se této oblasti.

Zjistili jsme také, že národní orientační program Kambodže na období 2014–2020 obsahuje ukazatele zvýšené konkurenceschopnosti na domácím a vývozním trhu (např. produkce akvakultury by měla splňovat požadavky na potravinové zabezpečení a vývoz), které jsou významné z hlediska pomoci na podporu obchodu. Nebylo provedeno žádné hodnocení národního orientačního programu na období 2014–2020 a dosažení jeho očekávaných výsledků nebylo posuzováno.

Omezené hodnocení environmentální a sociální udržitelnosti

- 74** Při podávání zpráv o cílech udržitelnosti používá Komise [ukazatele OECD z Ria](#) a [ukazatel genderové rovnosti](#), aby mohla sledovat, zda se závazky v oblasti pomoci EU na podporu obchodu zaměřují na environmentální a sociální rozměr udržitelnosti.
- 75** Toto vykazování se však stalo komplexním, a to včetně úvěrů na pomoc EU na podporu obchodu, až poté, co tyto ukazatele začala v roce 2022 používat také EIB. Tyto ukazatele umožňují pouze omezené posouzení sociálního zaměření pomoci na podporu obchodu; nezahrnují například vytváření důstojných pracovních podmínek nebo nových pracovních míst. Komise neinformovala o tom, kolik finančních prostředků z pomoci na podporu obchodu skutečně odpovídalo těmto ukazatelům, ani o žádném souvisejícím dopadu.

Průzkum nepředstavuje pevný základ pro shromažďování zpětné vazby od delegací EU o pomoci EU na podporu obchodu

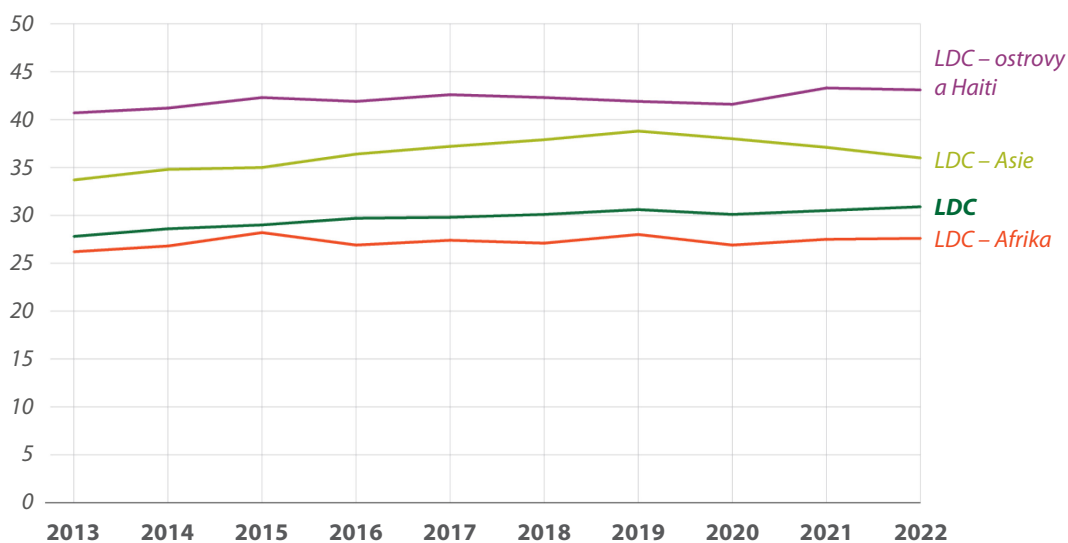
- 76** Komise ve svých zprávách o pokroku v oblasti pomoci EU na podporu obchodu uvádí kvalitativní hodnocení založené na průzkumu, který zaslala delegacím EU, a od roku 2024 také každému členskému státu EU (viz bod [67](#)). V případě navštívených nejméně rozvinutých zemí jsme zjistili, že tento průzkum byl obecně oddělen od tvorby programů a podávání zpráv delegacemi EU.
- 77** Domníváme se, že tento průzkum nepředstavuje pevný základ pro shromažďování zpětné vazby z praxe ohledně významu a koordinovaného provádění pomoci EU na podporu obchodu, ani pro získání poznatků, protože:
- použitelnost dotazníku je v jeho současné podobě vzhledem k různým výkladům konceptu pomoci na podporu obchodu sporná. Některé navštívené delegace EU vycházely ve svých odpovědích z úzké definice pomoci na podporu obchodu (např. s vyloučením projektů v oblasti infrastruktury), zatímco jiné použily širší definici vycházející z definice WTO/OECD (viz bod [31](#)),
 - mnohé delegace EU v nejméně rozvinutých zemích neodpověděly na průzkum, který měl v roce 2022 míru odpovědí 74 % a v roce 2024 pouze 42 %,
 - tři ze čtyř navštívených delegací EU se potýkaly se značnými obtížemi při vytváření seznamů z databáze Komise se zakázkami s kódy DAC souvisejícími s pomocí na podporu obchodu, které jsou nezbytné pro získání komplexní zpětné vazby o pomoci na podporu obchodu.

Velmi omezené možnosti měření dopadu „pomoci EU na podporu obchodu“ na obchod

- 78** Uznáváme, že je obtížné posoudit dopad pomoci EU na podporu obchodu v nejméně rozvinutých zemích, protože ekonomická transformace závisí také na intervencích vlád, podpoře dalších mezinárodních dárců a mnoha vnějších faktorech. Jak uvádí WTO, je zvláště obtížné stanovit účinky pomoci na podporu obchodu nad rámec jednotlivých projektů. Není možné izolovat nebo prokázat příčinné souvislosti mezi vstupy a dopady, pokud jde o zvýšení diverzifikace vývozu, natož o změny v úrovni příjmů a chudoby.

- 79** Komise ve své výroční zprávě o pokroku EU informuje o podílu nejméně rozvinutých zemí na vývozu. Podíl nejméně rozvinutých zemí na celosvětovém vývozu se od roku 2011 pohybuje kolem 1 % (viz [obrázek 1 v příloze I](#)), což je výrazně méně než 2% cíl stanovený ve strategii pomoci EU na podporu obchodu a v příslušném cíli udržitelného rozvoje (viz bod [22](#)). Jejich podíl na vývozu do EU v roce 2022 činil 2,2 % a od roku 2017 se víceméně nezměnil.
- 80** Kvalitativní hodnocení podpory v rámci „pomoci na podporu obchodu“ s cílem zlepšit podnikatelské prostředí a podmínky pro investice v nejméně rozvinutých zemích bylo rovněž zahrnuto do doplňkové studie ke zprávě o pokroku v oblasti pomoci EU na podporu obchodu z roku 2023. Podle 28 % delegací EU v nejméně rozvinutých zemích, které byly dotazovány v rámci tohoto hodnocení, byla podpora pomoci EU na podporu obchodu zaměřena na zlepšení podnikatelského prostředí a podmínek pro investice v dané zemi pouze v malé míře nebo vůbec (ve srovnání s 13 % v případě ostatních rozvojových zemí).
- 81** Pro měření obchodních kapacit nejméně rozvinutých zemí je k dispozici řada zdrojů, které však Komise nepoužívá k určení toho, jak by pomoc EU na podporu obchodu mohla více přispět ke zlepšení této situace. Patří mezi ně [index výrobních kapacit](#), index logistické výkonnosti Světové banky a [nástroj pro sledování obchodu](#) a [mapa vývozního potenciálu](#) Mezinárodního obchodního centra. Index výrobních kapacit (viz bod [39](#)) je vícerozměrným měřítkem „výrobních zdrojů, podnikatelských schopností a výrobních vazeb, které společně určují schopnost země vyrábět zboží a poskytovat služby a umožňují její růst a rozvoj“. Na základě údajů UNCTAD konstatujeme, že v posledních letech nedošlo k výraznému zlepšení výrobních kapacit nejméně rozvinutých zemí. To platí zejména pro africké nejméně rozvinuté země (viz [obrázek 7](#)). Hodnoty indexu tří ze čtyř navštívených zemí (Angoly, Kambodže a Malawi) se mezi lety 2017 a 2022 dokonce snížily. Na základě údajů UNCTAD zůstalo skóre indexu výrobních kapacit nejméně rozvinutých zemí v roce 2022 výrazně nižší než skóre indexu ostatních rozvojových zemí (30,9 u nejméně rozvinutých zemí oproti 46,8 u ostatních rozvojových zemí).

Obrázek 7 | Index výrobních kapacit nejméně rozvinutých zemí

Zdroj: EÚD na základě údajů konference UNCTAD.

Tuto zprávu přijal senát III, jemuž předsedá Bettina Jakobsenová, členka Účetního dvora, v Lucemburku na svém zasedání dne 24. června 2025.

Za Účetní dvůr

Tony Murphy
předseda

Přílohy

Příloha I – O auditu

- 01** V rozvojových zemích představuje obchod, a zejména přeshraniční obchod, důležitý faktor hospodářského růstu, který může pomoci milionům lidí vymanit se z chudoby. Tyto země, a především nejméně rozvinuté země, však musejí čelit významným problémům, které mají dopad na jejich přístup k regionálnímu a celosvětovému obchodu. Tyto problémy mohou zahrnovat nedostatečnou výrobní kapacitu, překážky obchodu související s regulační a správní praxí a řízením, slabé podnikatelské prostředí, nevyhovující infrastrukturu, chybějící spolehlivý systém normalizace a osvědčení pro vývoz, slabý institucionální rámec a velmi obtížný a nákladný přístup soukromého sektoru k financování.

Nejméně rozvinuté země

- 02** Podle Organizace spojených národů (OSN) jsou nejméně rozvinuté země kategorií států, které jsou ze strukturálních, historických a geografických důvodů v procesu rozvoje značně znevýhodněny. Nejméně rozvinutým zemím proto musí mezinárodní společenství věnovat co největší pozornost¹.

¹ UN recognition of the least developed countries, UNCTAD.

03 OSN definuje nejméně rozvinuté země jako země s nízkou úrovní příjmů, které na cestě udržitelného rozvoje čelí závažným strukturálním překážkám. Aby mohla být země zařazena mezi nejméně rozvinuté země, musí splňovat tři kritéria (příjem na obyvatele, lidské zdroje a hospodářská a environmentální zranitelnost) a musí s tímto zařazením souhlasit. Seznam nejméně rozvinutých zemí se rozšířil z původních 25 zemí v roce 1971 na 52 v roce 1991, přičemž v prosinci 2024 činil jejich počet 44. Tyto nejméně rozvinuté země jsou rozděleny do těchto regionů:

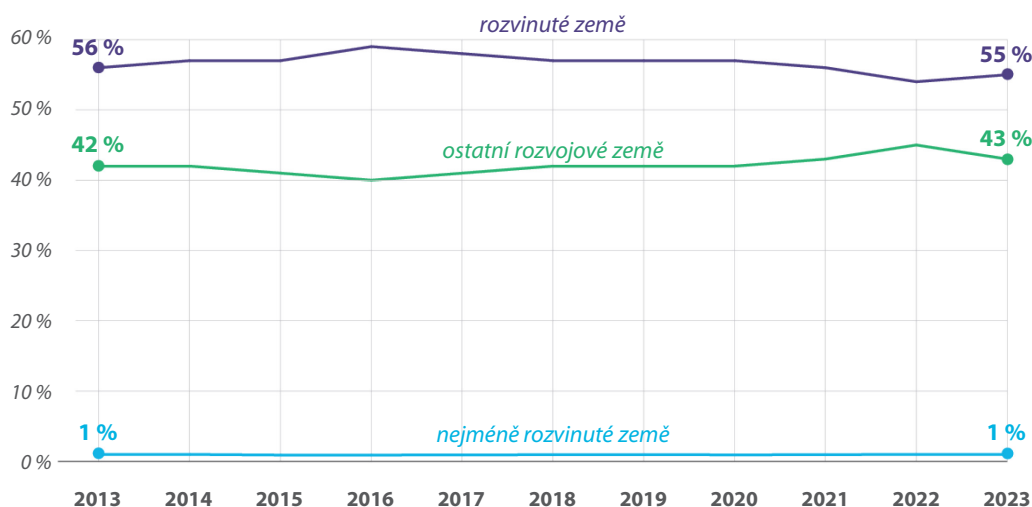
- **Afrika** (32) Angola, Benin, Burkina Faso, Burundi, Demokratická republika Kongo, Džibuti, Eritrea, Etiopie, Guinea, Guinea-Bissau, Lesotho, Libérie, Madagaskar, Malawi, Mali, Mauritánie, Mosambik, Niger, Rwanda, Senegal, Sierra Leone, Somálsko, Súdán, Togo, Uganda, Tanzanie, Čad, Středoafriická republika a Zambie
- **Asie** (8): Afghánistán, Bangladéš, Kambodža, Laos, Myanmar, Nepál, Východní Timor a Jemen
- **Karibik** (1): Haiti
- **Tichomoří** (3): Kiribati, Šalamounovy ostrovy a Tuvalu

04 Seznam zemí zařazených do kategorie nejméně rozvinutých zemí přezkoumává [Výbor OSN pro rozvojovou politiku](#) každé tři roky. V letech 2017 až 2024, tedy v období, na které se vztahuje tento audit, čtyři země přešly ze statusu nejméně rozvinutých zemí do kategorie zemí s nižšími středními příjmy: Rovníková Guinea (2017), Vanuatu (2020), Bhútán (2023) a Svatý Tomáš a Princův ostrov (2024). V současné době se v různých fázích procesu graduace nachází několik nejméně rozvinutých zemí, z nichž tři (Bangladéš, Laoská lidově demokratická republika a Nepál) by měly být graduovány v roce 2026, zatímco další tři (Šalamounovy ostrovy, Kambodža a Senegal) by měly kategorii nejméně rozvinutých zemí opustit v letech 2027 a 2029.

05 Mnohé strukturální problémy, které vedly k vytvoření kategorie nejméně rozvinutých zemí, přetrvávají a objevily se nové. V současné době tvoří skupinu nejméně rozvinutých zemí přibližně 880 milionů lidí, což představuje 12 % světové populace. Na nejméně rozvinuté země však připadají méně než 2 % světového hrubého domácího produktu (HDP) a více než 75 % obyvatel nejméně rozvinutých zemí stále žije v chudobě². Nejméně rozvinuté země jsou mimořádně zranitelné vůči dopadům změny klimatu, protože jim chybí zdroje potřebné k přizpůsobení se této změně. Navíc, třebaže se všechny rozvojové země podílejí na celosvětovém vývozu přibližně 45 %, zůstávají nejméně rozvinuté země na okraji a ve srovnání s ostatními rozvojovými zeměmi tvoří pouze 1 % (viz [obrázek 1](#)).

² [UN recognition of the least developed countries](#), UNCTAD.

Obrázek 1 | Podíl nejméně rozvinutých zemí na celosvětovém vývozu ve srovnání s ostatními rozvojovými a rozvinutými zeměmi

Zdroj: EÚD na základě údajů WTO a Mezinárodního obchodního centra.

Pozn.: z důvodu zaokrouhlení nemusí celková hodnota vždy odpovídat součtu jednotlivých číselných údajů.

Pomoc na podporu obchodu

- 06** Pomoc na podporu obchodu (AfT) je iniciativa, která je určena na pomoc rozvojovým zemím, zejména těm nejméně rozvinutým, při budování obchodních kapacit a infrastruktury, které jsou nezbytné k tomu, aby mohly využívat výhod světového obchodu. Cílem iniciativy pomoci na podporu obchodu je podpořit hospodářský růst a udržitelný rozvoj a je součástí celkové oficiální rozvojové pomoci (ODA) – grantů a „zvýhodněných“ úvěrů (tj. úvěrů poskytovaných za výhodnějších podmínek pro dlužníka, než jsou tržní sazby) –, která je zaměřena na programy a projekty související s obchodem.
- 07** Koncept pomoci na podporu obchodu poprvé představila Světová obchodní organizace (WTO)³ na ministerské konferenci v Hongkongu v prosinci 2005. WTO nemůže sama poskytovat rozvojovou pomoc, protože není rozvojovou agenturou, místo toho se však zaměřuje na úkol přimět mnoho stávajících mechanismů rozvojové pomoci k účinnější spolupráci.

³ WTO je jedinou globální mezinárodní organizací, která se zabývá pravidly obchodu mezi státy.

08 Za tímto účelem WTO v únoru 2006 zřídila pracovní skupinu, jejímž cílem je uvádět pomoc na podporu obchodu „do života“. V červenci 2006 [pracovní skupina doporučila](#), aby se pomoc na podporu obchodu zaměřila na zjišťování potřeb v přijímajících zemích a na posílení reakce dárců a stala se mostem mezi dárci a rozvojovými zeměmi. Vzhledem k tomu, že obchod je sám o sobě široká a složitá činnost, WTO se domnívá, že i pomoc na podporu obchodu má široký záběr a není snadné ji definovat⁴. Nicméně společně s OECD definovala pomoc na podporu obchodu tak, aby zahrnovala:

- budování výrobních kapacit (včetně veškeré podpory zemědělství, lesnictví, rybolovu, průmyslu, nerostných surovin a těžby, bankovního sektoru a cestovního ruchu) – investice do průmyslových odvětví a sektorů, které umožní zemím diverzifikovat vývoz a využívat svých komparativních výhod,
- hospodářskou infrastrukturu – budování silnic, přístavů, železnic, energetických zařízení a telekomunikací, které propojují domácí, regionální a globální trhy,
- obchodní politiku a předpisy, jakož i korekce pro účely obchodu – pomoc zemím při vytváření obchodních strategií, účinnějším vyjednávání a uplatňování výsledků.

Pomoc EU na podporu obchodu

09 V návaznosti na konferenci WTO z roku 2005 přijala EU v roce 2007 vlastní strategii pro pomoc na podporu obchodu, která byla aktualizována v roce 2017. Neexistuje žádný zvláštní nebo účelově vázaný program výdajů na pomoc EU na podporu obchodu. V posledních letech zůstává kolektivní pomoc EU na podporu obchodu (podle kódů DAC, poskytovaná EU a jejími členskými státy společně) pro nejméně rozvinuté země poměrně stabilní. V období 2017–2022 činila kolektivní pomoc EU na podporu obchodu určená nejméně rozvinutým zemím 17,2 miliardy EUR, přičemž téměř třetinu z této částky tvořila podpora jen z EU ve výši 5,4 miliardy EUR. Přibližně 80 % finančních prostředků pomoci na podporu obchodu připadá na Německo, Francii, Švédsko a Nizozemsko.

⁴ [Aid for Trade fact sheet](#).

- 10** Kromě pomoci na podporu obchodu uplatňuje EU od roku 2001 vůči nejméně rozvinutým zemím [preferenční režim](#). Režim EU „Vše kromě zbraní“ automaticky poskytuje nejméně rozvinutým zemím bezcelní a kvótami neomezený přístup na trh EU pro všechny výrobky s výjimkou zbraní a střeliva. Tento režim je upraven [nařízením o všeobecném systému preferencí \(GSP\)](#), který uplatňuje na rozvojové země zvláštní zacházení, čímž se odchyluje od zásady [doložky nejvyšších výhod](#) WTO. Pokud nejméně rozvinutá země splní kritéria pro to, aby byla po třiletém přechodném období zařazena do kategorie zemí s nižšími středními příjmy, nebude už využívat přístupu k režimu „Vše kromě zbraní“, ale automaticky se kvalifikuje pro [standardní všeobecný systém preferencí](#) (režim pro země s nízkými a nižšími středními příjmy). Případně může země usilovat o využití [všeobecného systému preferencí plus \(GSP+\)](#), což je zvláštní pobídkový režim pro udržitelný rozvoj a řádnou správu věcí veřejných.

Úlohy a povinnosti

- 11** Pomoc na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země je realizována ve složitém prostředí za účasti mnoha zúčastněných stran. Patří mezi ně nejméně rozvinuté země, členské státy (včetně jejich národních rozvojových agentur, ministerstev a velvyslanectví), další mezinárodní dárci, delegace EU v partnerských zemích, „regionální“ delegace EU, ústředí Komise, Evropská investiční banka (EIB), soukromý sektor a organizace občanské společnosti.
- 12** Mandát EU v oblasti pomoci na podporu obchodu v nejméně rozvinutých zemích spadá především do působnosti Generálního ředitelství Komise pro mezinárodní partnerství (DG INTPA). GŘ INTPA provádí strategii pomoci EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země a poskytuje jim podporu. Jeho cílem je posilovat obchod pro rozvoj jako jednu z klíčových součástí podpory EU pro růst a tvorbu pracovních míst a podporovat začleňování rozvojových zemí do regionálních a globálních hodnotových řetězců a obchodních toků⁵. Generální ředitelství pro obchod a hospodářskou bezpečnost (DG TRADE) je odpovědné za obchodní politiku EU se zeměmi za hranicemi EU, včetně nejméně rozvinutých zemí.
- 13** Významnou úlohu sehrávají také delegace EU v nejméně rozvinutých zemích, které jsou součástí Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) a které vypracovávají roční programy a akční plány, jež mohou zahrnovat i pomoc na podporu obchodu, pokud je součástí strategie dané země.

⁵ [DG INTPA Strategic Plan 2020–2024](#).

- 14** EIB působí jako rozvojová banka v oblasti pomoci na podporu obchodu. V lednu 2022 EIB zřídila novou složku pod názvem „EIB Global“, která se zabývá všemi úvěrovými a jinými operacemi mimo EU. EIB se může rozhodnout poskytnout státní úvěr přímo bez zapojení jakýchkoli grantů, nebo v jiných opatřeních Komise poskytne kombinovaný grant, který umožní poskytnutí úvěru EIB.

Rozsah a koncepce auditu

- 15** Auditní otázky jsou uvedeny v bodě **07** v části Hlavní sdělení. Protože se Účetní dvůr tímto tématem v posledních letech nezabýval, je cílem naší zprávy přispět ke zlepšení řízení pomoci EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země ze strany Komise a poskytovat subjektům s rozhodovací pravomocí informace pro případnou budoucí revizi mechanismů řízení nových intervencí pomoci na podporu obchodu.
- 16** Audit se týkal období od roku 2017, kdy byla aktualizována strategie pomoci EU na podporu obchodu, až po opatření prováděná v roce 2024. Poslední dostupné souhrnné údaje však pokrývají pouze období do roku 2022 včetně.
- 17** Audit vychází z rozsáhlé analýzy dokumentace a pohovorů s pracovníky GŘ INTPA, GŘ TRADE v ústředí a na delegacích EU a pracovníky ESVČ na delegacích EU. Uspořádali jsme také schůzky s WTO, Konferencí OSN o obchodu a rozvoji a se zástupci francouzského a nizozemského ministerstva, kteří se zabývají oficiální rozvojovou pomocí.
- 18** Kromě hodnocení pomoci EU na podporu obchodu na souhrnné úrovni, jež zahrnuje všechny nejméně rozvinuté země, jsme vybrali čtyři nejméně rozvinuté země pro návštěvy na místě: Rwandu, Malawi, Angolu a Kambodžu. Tento výběr byl proveden s cílem pokrýt řadu nejméně rozvinutých zemí lišících se velikostí, mírou hospodářského rozvoje a výrobní kapacitou a uspořádáním zahraničního obchodu a s cílem zajistit široké zeměpisné rozložení.
- 19** Na úrovni delegací EU jsme prověřili zavedené postupy pro posuzování potřeb, výběr a provádění projektů, jakož i monitorování a podávání zpráv o pomoci EU na podporu obchodu. Kromě pracovníků delegace EU⁶ v těchto čtyřech zemích jsme prováděli dotazování mezi vnitrostátními orgány, mezinárodními dárci, příjemci projektů a zástupci soukromého sektoru a občanské společnosti.

⁶ Provedli jsme rovněž dotazování mezi pracovníky dalších delegací EU, do jejichž regionální působnosti navštívené nejméně rozvinuté země spadají.

- 20** Ve čtyřech nejméně rozvinutých zemích jsme také vybrali devět intervencí souvisejících s pomocí na podporu obchodu pro návštěvy na místě, které byly vybrány tak, aby zahrnovaly řadu typů intervencí v různých odvětvích a v různých fázích dokončení (viz [tabulka 1](#)). Nemohly do nich být zahrnuty infrastrukturní projekty, protože žádné zakázky zahájené v tomto období by nebyly dost pokročilé, aby je bylo možné vyhodnotit. U vybraných intervencí jsme zkoumali jejich vazbu na pomoc na podporu obchodu a na posouzení potřeb, jakož i kvalitu provádění a dosažené výsledky.

Tabulka 1 | Vzorek vybraných intervencí

Země	Název	Financování z EU (v mil. EUR)
Rwanda	Laboratoř Národní rady pro rozvoj vývozu zemědělských produktů	3,3
Rwanda	Tržně orientovaný přístup ke zlepšování hodnotového řetězce a rozšiřování rwandského trhu s kávou	2,5
Malawi	KULIMA – Podpora zemědělství v Malawi	100
Malawi	Technická pomoc na podporu Malawi při dvoustranných a regionálních obchodních jednáních	1
Angola	Dodávky laboratorního vybavení a spotřebního materiálu	1,4
Angola	Train for Trade II	5,5
Kambodža	SWITCH-Garment – Podpora postupů udržitelné energetiky v oděvním průmyslu v Kambodži	3
Kambodža	Projekt ARISE + Cambodia – Podpora regionální integrace sdružení ASEAN – Kambodža	7,4
Kambodža	CAPFISH Capture – Rozvoj rybolovných činností po sklizni	16

Použité zkratky

AfT	Pomoc na podporu obchodu
COMESA	Společný trh pro východní a jižní Afriku
DAC	Výbor pro rozvojovou pomoc
EFSD+	Evropský fond pro udržitelný rozvoj plus
EIB	Evropská investiční banka
ESVČ	Evropská služba pro vnější činnost
GŘ INTPA	Generální ředitelství pro mezinárodní partnerství
GŘ TRADE	Generální ředitelství pro obchod a hospodářskou bezpečnost
HDP	Hrubý domácí produkt
LDC	Nejméně rozvinuté země
NDICI	Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci
ODA	Oficiální rozvojová pomoc
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSN	Organizace spojených národů
SADC	Jihoafrické společenství pro rozvoj
UNCTAD	Konference organizace spojených národů o obchodu a rozvoji
WTO	Světová obchodní organizace

Glosář

Akční plán	Dokument, v němž jsou stanoveny postupy k dosažení konkrétního cíle.
Cíle udržitelného rozvoje	17 cílů stanovených v Agendě OSN pro udržitelný rozvoj 2030, které mají stimulovat všechny země k provádění opatření v oblastech, které mají pro lidstvo a planetu zásadní význam.
Delegace EU	Diplomatické zastoupení EU ve třetích zemích a při multilaterálních nebo mezinárodních organizacích.
Dopady	Širší dlouhodobé důsledky dokončeného projektu nebo programu, jako jsou sociálně-ekonomické přínosy pro obyvatelstvo jako celek.
Evropský fond pro udržitelný rozvoj plus	Soubor grantů, záruk a dalších finančních nástrojů EU na podporu udržitelného a inkluzivního hospodářského a sociálního rozvoje a na podporu socioekonomické odolnosti, zejména v Africe a v evropském sousedství.
Global Gateway	Strategie EU zaměřená na vytváření celosvětových propojení prostřednictvím investic do digitální, energetické a dopravní infrastruktury a posilování systémů zdravotnictví, vzdělávání a výzkumu.
Graduace	Proces Organizace spojených národů, při němž je nejméně rozvinutá země zařazena mezi země s nižšími středními příjmy.
Klimatický koeficient	Ukazatel, definovaný OECD, který vyjadřuje, do jaké míry určitá činnost přispívá k cílům úmluv z Ria.
Kombinování zdrojů financování	Kombinování grantů EU s úvěry nebo kapitálem z veřejných a soukromých zdrojů.
Občanská společnost	Část společnosti, jež nespadá mezi orgány státní správy ani podniky a kterou tvoří sdružení a jiná uskupení zastupující společné zájmy ve veřejné sféře.
Podnikatelský plán	Dokument, který shrnuje provozní a finanční předpovědi společnosti a její plán k dosažení cílů.
Příjemce	Fyzická nebo právnická osoba, která dostává grant nebo půjčku z rozpočtu EU na provádění projektu nebo programu.
Světová obchodní organizace	Světová organizace, která se zabývá pravidly obchodu mezi státy a plní funkci fóra pro jednání o obchodních dohodách a urovnávání obchodních sporů.
Výsledky	Bezprostřední účinek projektu či programu po jeho dokončení, například lepší zaměstnatelnost účastníků školení nebo lepší dopravní dostupnost po vybudování nové silnice.
Závazek	Částka vyčleněná v rozpočtu na financování konkrétní položky výdajů, jako je zakázka nebo grantová dohoda.
Zvýhodněný úvěr	Úvěr poskytnutý za podstatně příznivějších podmínek, než jsou podmínky dostupné na trhu.

Odpovědi Komise a Evropské služby pro vnější činnost

<https://www.eca.europa.eu/cs/publications/sr-2025-17>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/cs/publications/sr-2025-17>

Auditní tým

EÚD ve svých zvláštních zprávách informuje o výsledcích auditů politik a programů EU či tématech z oblasti správy a řízení zaměřených na konkrétní oblasti rozpočtu. Vybírá a koncipuje tyto auditní úkoly tak, aby byl jejich dopad co největší, a zohledňuje přitom rizika pro výkonnost nebo zajištění souladu s předpisy, objem příslušných příjmů či výdajů, očekávaný vývoj, politické zájmy a zájem veřejnosti.

Tento audit výkonnosti provedl auditní senát III, který odpovídá za audit oblastí vnější činnost, bezpečnost a právo a jemuž předsedá členka EÚD Bettina Jakobsenová. Audit vedl člen EÚD Viorel Ștefan.

AUTORSKÁ PRÁVA

© Evropská unie, 2025

Politiku opakovaného použití dokumentů Evropského účetního dvora (EÚD) upravuje [rozhodnutí Evropského účetního dvora 6-2019](#) o politice týkající se veřejně přístupných dat a opakovaném použití dokumentů.

Pokud není uvedeno jinak (například v jednotlivých upozorněních o ochraně autorských práv), je obsah EÚD vlastněný EU předmětem licence [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Opakované použití je tedy obecně povoleno za podmínky, že je uveden zdroj a případné změny jsou označeny. Osoby opakovaně používající obsah EÚD nesmí měnit jeho původní význam či sdělení. EÚD nenese za jakékoli důsledky opakovaného použití odpovědnost.

Pokud určitý obsah zobrazuje identifikovatelné fyzické osoby, například na fotografiích zaměstnanců EÚD, nebo zahrnuje díla třetích stran, je nutno získat další povolení.

Je-li takové povolení poskytnuto, ruší a nahrazuje výše uvedené obecné povolení a musí jasně uvádět veškerá omezení týkající se použití.

K použití nebo reprodukci obsahu, který není ve vlastnictví EU, může být nezbytné požádat o svolení přímo držitele autorských práv.

Programové vybavení nebo dokumenty, na něž se vztahují práva průmyslového vlastnictví, například patenty, ochranné známky, zapsané (průmyslové) vzory, loga a názvy, jsou z politiky EÚD pro opakované použití vyloučeny.

Internetové stránky orgánů a institucí Evropské unie využívající doménu europa.eu obsahují odkazy na stránky třetích stran. Protože nad jejich obsahem nemá EÚD žádnou kontrolu, doporučujeme seznámit se s jejich vlastními zásadami ochrany soukromí a politikou v oblasti autorských práv.

Použití loga EÚD

Logo EÚD nesmí být použito bez předchozího souhlasu EÚD.

HTML	ISBN 978-92-849-5471-1	ISSN 1977-5628	doi:10.2865/6372601	QJ-01-25-042-CS-Q
PDF	ISBN 978-92-849-5472-8	ISSN 1977-5628	doi:10.2865/1810160	QJ-01-25-042-CS-N

JAK CITOVAT

Evropský účetní dvůr, [zvláštní zpráva 17/2025](#): „Pomoc EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země – potřeby se řeší, ale financování z EU nesplňuje předpoklady pro dosažení cíle pro rok 2030“, Úřad pro publikace Evropské unie, 2025.

Rozvojové země a především nejméně rozvinuté země čelí významným problémům, které omezují jejich přístup k regionálnímu a celosvětovému obchodu. Pomoc formou podpory obchodu má za cíl pomoci jim vybudovat obchodní kapacity a infrastrukturu. V roce 2017 EU aktualizovala svou strategii pomoci na podporu obchodu. Ta se měla více zaměřit na nejméně rozvinuté země. Zkoumali jsme, zda Komise podporu obchodu pro tyto země náležitě zacílila, prováděla a monitorovala. Zjistili jsme, že ačkoli je tato podpora obecně poskytována v souladu s potřebami daných zemí, nevykazuje předpoklady pro splnění cíle financování do roku 2030 stanoveného v příslušné strategii. Předkládáme pět doporučení, která mají Komisi pomoci zlepšit řízení pomoci EU na podporu obchodu pro nejméně rozvinuté země.

Zvláštní zpráva EÚD podle čl. 287 odst. 4 druhého pododstavce Smlouvy o fungování EU.

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

Úřad pro publikace
Evropské unie

EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUCEMBURSKO

Tel.: +352 4398-1

Dotazy: eca.europa.eu/cs/contact
Internetová stránka: eca.europa.eu
Sociální síť: @EUauditors